

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.-
za pol leta " " " 13.-
za četrt leta " " " 8-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.-
za ostalo inozemstvo " 35.-

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.-
za pol leta " " " 12.-
za četrt leta " " " 6.-
za en mesec " " " 2.-

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENEK

== Inserati: ==
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primerom popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.
S prilogo »Naša Gospodinja«.

Veliki trenutek.

Kdor se je te dni mudil na Hrvaškem, je dobil, ako je prišel v dotiko z narodnimi politiki, vtis, da je opatijski sestanek na hrvaško javnost globoko učinkoval. Pravaški rodoljubi ga označujejo kot epohalen dogodek. Z veliko napetostjo pričakujejo vsi sestanka 20. t. m. v Ljubljani. Tako Hrvati kakor Slovenci smo edini, da je zdaj nastopil res veliki moment za hrvaški in slovenski narod.

Naša slovenska javnost pri tej priliki gotovo vprašuje, kako je kaj na Hrvaškem in kako je prav posebej s stranko prava. Komisar Cuvaj vlada dalje in pripravlja menda teren za volitve. Potem ko je uničil zborovalno in tiskovno svobodo, tako da se danes na Hrvaškem niti gospod, niti seljak na nobenem javnem prostoru, niti ne na cesti, ne upata sploh kaj o politiki ziniti, se je Cuvaj lotil izdelovanja velikopoteznega gospodarskega programa. Čisto mirne duše pa se lahko reče, da ves ta program ni nič drugega kakor goli švindl. Za blagor naroda nimajo ne Cuvaj, ne njegovi hlapci nobenega zmisla, ampak njih glavni cilj je, da narod ustrahujejo, vsak poizkus opozicije zatro, razširijo korupcijo in tako dobé večino. Mažari vedo, da v kratkem poteče finančna nagodba med Ogrsko in Hrvatsko, ki je temelj tudi politični zajednici obeh dežel. Vedo pa tudi, da je hrvaško ljudstvo nagodbe, katero so sklenili velikaši, do grla siti, ker na njeni podlagi Ogrska iz hrvaške dežele vsako leto odnese preko 80 milijonov, vrne pa ji skoro ničesar. Ogrska skrbi le za železniške zveze in ceste, ki prav nji največji dobiček prinašajo, in oskrbuje državne gozde, ki mečejo profit za Ogrsko, hrvaški seljak pa si ne more nikamor pomagati, ker lesa nima. Ima ga Oger ali pa vlastelin. Rekel bo kdo, da imajo Hrvati tudi avtonomno upravo. Toda kaj bo ta avtonomna uprava, koje šef, ban, je le organ ogrske vlade, in koje uradništvo je do mozga korumpirano! Zveza z Ogi pokvarja tudi avtonomno upravo, kar je čisto jasno. Občinska in županijska samouprava na Hrvaškem je prav malo vredna, ker so njeni izvršilni organi vladni, ker je izvoljeni občinski načelnik sluga svojega bilježnika, ki je uradnik, oba pa podrejena kotarski, oziroma županijski oblasti, ki dela, kakor hoče — samoupravne skupščine pa so osnovane na kurialni podlagi, tako da

ima de facto glavno besedo veleposestvo, ki je po veliki večini v političnem oziru mažaronsko. Zajedniško uradništvo v višjih razredih je vse mažarsko, avtonomno pa korumpirano, nižje je slabo plačano, tako da si mora pomagati z nelepimi mahinacijami, tepen pa je seljak. Vzemimo še nedostatni volivni zakon, slabi zborovalni zakon, vzemimo dejstvo, da je velik del zemlje v rokah vlastelinov, veliko zemlje sploh neobdelane, pa imamo vso sliko hrvaške miserieje.

Gotovo je, da je Cuvaj le posledica, ne vzrok tega sistema, gotovo je nadalje, da od Mažarov ni nikoli pričakovati dosti boljših banov, gotovo je, da je na Hrvaškem vedno dosti duš na prodaj, ki so pripravljene lastni narod preganjati, zlasti med »višjimi« sloji. Poznamo n. pr. enega, ki je na neki narodni slavnosti v Ljubljani pred leti strašno rodoljubno govoril, danes pa se plazi okoli Cuvaja, in bi si obenem rad od Mažarov izbral bansk stolico. Vendar pa je gotovo, da izvemši Khuena noben hrvaški ban ni tako grdo delal kakor Cuvaj, ki je vrh tega popolnoma proti ustavi kraljeviski komisar. Kaj pomaga, če ta mož naredi kako cesto, pa ukinja vsako politično svobodo, brez katere ni resnične gospodarskega napredka. Narod trpi in molči, toda, kdor vjame kako zaupno besedo, se takoj uveri, da ni na Hrvaškem med ljudstvom bolj obsovanega človeka, nego je Cuvaj. Le s krvjo in skrajnim nasiljem si bo mož napravil stranko, večine pa ne dobi nikoli. Jukičev atentat je bilo nepremišljeno in skrajno škodljivo dejanje, toda spričo obupnega radikalizma, ki vsled Cuvajev strahovlade na Hrvaškem vlada v vsem ljudstvu, razumljivo. Obesijo naj ga in hrvaški narod bo slavil v nezrelem mladeniču mučenika. To so posledice komisariata. In spričo tega se Cuvaj drzne trditi, da med ljudstvom uživa zaupanje! Naj le dajo hrvaškemu ljudstvu svobodno besedo in merodajni krogi se bodo prepričali, da Hrvati Cuvaja približno tako »ljubijo« kakor Judeža Iškarijota.

Kaj pa stranka prava? Res je, da na Hrvaškem ni med ljudstvom prave politične izobrazbe; nemočja je deloma vsled obstoječega stanja, ker hrvaško ljudstvo ni politično svobodno, ampak de facto Ogrski usuznjeno, deloma pa vsled tega, ker se do zadnjih časov hrvaške stranke niso na resnično demokratsko podlago postavile in hodile med narod izključno le ob volitvah; deloma se je tirala tudi osebna politika, tako da je bila vsaka stranka sama v sebi razklana. Vsled bridkih izkušenj na Hrvaškem in političnega napredka v drugih deželah pa se je tudi v tem

pogledu začelo daniti. V prvi vrsti stoji tu stranka prava. Dasi ni konfesionalna stranka, stoji na krščanskem temelju, da more tudi pošten nekatolik z njo sodelovati tako kakor katoliki, ki tvorijo veliko večino hrvaškega naroda. O kakem liberalizmu v kulturnem pogledu ni niti govora, ker se da med globokovernim hrvaškim ljudstvom le tako kaj doseči, da se gradi na verski podlagi. Glavna opora stranke je, kakor pri nas, rodoljubna duhovščina, med katero se razmere od dne do dne izboljšujejo. Mažaronstvo se koti le med nekaterimi, ki so od vladne milosti odvisni, liberalen duhovnik pa bo tudi na Hrvaškem kmalu bela vrana, nasprotno pa rastejo vrste duhovščine, vzgajene po istih načelih, ki vodijo S. L. S. Hrvaški duhovnik je danes iskren demokrat, snujejo se celo že v Banovini Marijine organizacije, v kratkem dobimo na Hrvaškem celo prvo mladeniško društvo. Kaj pa ljudstvo? V ljudstvu živi odnekaj pravaška ideja. Ljudstvo vé, da so le velikaši stvorili nagodbo z Mažarsko, ljudstvo samo jo sovraži. Ljudstvo vé, da si gospodarsko in kulturno v prvi vrsti zaradi tega ne more pomagati, ker je z nagodbo zvezano kakor je rob priklenjen na steno. Pravaška misel je misel odrešeniška, je edini up hrvaškega seljaka. V tem je moč pravaške stranke. Kakor hitro se neustavno stanje odpravi, mora biti prva skrb voditeljev stranke prava, da gredo med narod in začno s politično organizacijo, ki se ima gojiti sistematično, ne le ob volitvah. Vzporedno s tem mora iti izobraževalna organizacija, ki jo najlažje vzame v roke duhovščina. Saj je hrvaško ljudstvo zdravo in silno inteligentno, dovoljno za napredek. Kdor drugače misli, Hrvatov ne pozna, ne pozna hrvaškega seljaka.

Eden najplivnejših faktorjev v razvoju hrvaške stranke prava je zveza s Slovenci. Tega se voditelji hrvaške stranke prava dobro zavedajo. Tako je prišlo do opatijskega sestanka, ta ideja bo vodivna misel sestanka v Ljubljani. Ako pravimo zveza s Slovenci, mislimo S. L. S., kajti to mora biti vsem jasno, da je vzajemno delovanje Hrvatov in Slovencev s slovenskimi liberalci popolnoma izključeno. Slovenski liberalizem prvič politično nič ne pomeni, drugič pa je slovenski liberalizem načeloma vsemu nasproten, po čemer teži S. L. S., tudi hrvaško-slovenski politični zajednici. To so slovenski liberalci zlasti te dni jasno pokazali. Vsak rodoljub bi moral spoznati, da pomenja opatijski sestanek naravnost epoho v zgodovini hrvaško-slovenskega naroda, vsak rodoljub bi moral jasno vedeti, da Slovenci brez Hrvatov

in Hrvati brez Slovencev ničesar velikega ne morejo doseči, vse bi morala prešinjati zavest, da smo Hrvati in Slovenci en sam narod! Naši liberalci pa le klevečejo, zabavljajo proti opatijskemu sestanku, mu podtikajo same sebične strankarske namene in proti njemu celo podlo hujskajo. Tako se je predznil »Slovenski Narod« v soglasju z Biankinijevim »Narodnim Listom« te dni zapisati, da bi se smela »skupna hrvaško-slovenska politika v okviru habsburške monarhije inenovati politika v tuji službi!« (»Slovenski Narod«, 1. oktobra.) Tako more le izdajica pisati, tako pisanje more napraviti veselje le Cuvaju in Mažarom, sploh našim sovražnikom. Neki slovenski liberalni list je tudi pisal, da se Slovenci ne smemo dati »pohrvatiti!« Tako razumejo naši liberalci hrvaško-slovensko edinstvo! Da mora ideja hrvaško-slovenske vzajemnosti iti preko teh ljudi in proti njim, je spričo tega samo po sebi dano.

Naši nasprotniki pa naj nas ne motijo. 20. oktobra se sestanemo v Ljubljani. Vse slovensko in hrvaško ljudstvo komej pričakuje ta dan, da se vez med Hrvati in Slovenci še bolj utrdi in postavi na realno politično podlago. V ta dan zre hrvaško-slovenski narod od Drave do Jadrana z veseljem in gotovim upanjem, da pomeni začetek nove dobe.

Našim abiturientom!

Tovariši! Kmalu se razkropite po svetu, da nadaljujete svoje študije na univerzi. Mnogi z veseljem pričakujejo dneva; ko boste šli kot akademiki v vseučiliška mesta, da se pripravite za poklic, ki ste si ga izbrali. Prav je, saj to znači pogum, veselje do dela. Toda ne pozabite, da greste v tuja mesta, kjer ne boste srečavali na vsak korak znancev in prijateljev, ampak se bode te gibal med tujim svetom, ki nima ljubezni za vas, ampak je hladen, ker je tuj. Prosti bode, toda ta prostost je za mnoge za vedno pogubna ravno radi tega, ker je prevelika in večina ni na njo dovolj pripravljena. Ako nimate v velikem mestu prijateljev, enakomislečih tovarišev, postane za vas akademična prostost — prava zapuščena. Katoliški akademiki, kje bode te iskali, ako ne v naših akademičnih društvih »Danici«, »Zarji« in »Danu«? To so ona ognjišča, kje se zbirajo vam po duši sorodni tovariši, tu se plete ona vez med tujino in domovino, ki je slovenskemu dijaku dandanes

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški pisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Godvin se je opiral s komolcem na nagrobni spomenik, ki je kril srce njegovega očeta, molil je in razmišljal resno o nalogah svojega življenja. Razne podobe iz svojega življenja je videl pred seboj. Videl je žive sanje o svoji bolezni, ko se je gledal mrtvega, in o tem, kaj utegne biti prava dolžnost človekova. Biti vrl in pošten? Gotovo. Boriti se za Kristusov križ proti Saracenom? Gotovo, ako usoda nane-se tako. Kaj še več? Odpovedati se svetu in preživeti svoje življenje v molitvah kot oni duhovniki v temi za njim?

Ali ne bo smel več misliti na Rozamundo?

In vzpričo te misli je njegov duh omahoval celo na onem svečanem kraju in ob uri presvetitve, kajti tedaj se je prvič zavedel, da mu je Rozamunda ljub nego ves svet, več nego življenje. Ljubil jo je s svojim čistim srcem in pred Bogom je tukaj njej v

službo posvetil dušo in telo. Pa kakšno vrednost bi ona polagala na tak dar? Kaj, če bi kak drug mož — —

Poleg njega je klečal njegov brat Wulf; opiral se je s kolomcem na oltarno ograjo, upiral svoje oči na svitli oklep, ki ga bo nosil v boju — mogočen človek, vitez vitezov, neustrašen, plemenit, odkritosrčen, skratka tak, kot bi ga vsakdo moral ljubiti ali se ga bati. In on je tudi ljubil Rozamundo. Godvin je bil o tem prepričan. In ali ni Rozamunda morda ljubila Wulfa? Bridka ljubosumnost se ga je polotila. Da, celo tam in ob tisti uri se je lotila Godvina črna zavist in ga razjedala tako hudo, da mu je pot tekla po čelu.

Ali naj se odpove upanju? Ali naj beži pred bojem in strahu, da ne bi bil morda poražen? Ne, boriti se je hotel dalje z vso častjo in poštenostjo, pa če bi bil premagan, vzprejeti svojo usodo kot pristojno vrlému vitezu — brez bridkosti, pa brez sramote. Bil je v rokah usode; iztegnil je svojo roko, jo položil svojemu bratu okoli vratu, ki je klečal poleg njega in kmalu se je glava utrujenega Wulfa nagnila zaspana na njegovo ramo, podobno kakor se povese glava otrokova na materino srce.

»O, Jezus,« je Godvin ječal v svojem srcu, »daj mi moč, da premagam to strast, ki bi me mogla navdati s sovra-

štvom do svojega brata, ki ga ljubim. O Jezus, daj mi moč, da bom mogel prenašati, ako dobi on prednost pred menoj. Naredi nje popolnega viteza — močnega za trpljenje in potrpljenje, takega, da se bom celo radoval, ako bodo drugi izvoljeni pred menoj.«

Naposled se je začelo daniti in solnčni žarki so se vili kakor zlate su-llice skozi okno ter prodirali skozi mrak po dolgi cerkvi, ki je bila sezidana v obliki križa. Začulo se je glasno petje in skozi vrata je stopil pripor v polni opravi, spremljan od menihov strežnikov, ki so vihteli kadilnice. Sredi ladje se je ustavil, se podal proti spovednici in pozval Godvina, da mu sledi.

In šel je tja ter pokleknil pred svetim možem in mu odkril svoje srce. Spovedal se je svojih grehov. Obtožil se je svojih dušnih bojov, v katerih je omahoval. Pripor ga je osrčil, dal mu je poguma za življenje in njegove borbe. »Pojdi, čisti vitez Kristusov, ne boj se ničesar, nađejaj se plačila ter vzemi seboj blagoslov Kristusa in njegove svete cerkve.«

Olajšanega srca se je vrnil Godvin k oltarjevi ograji. Za njim je tudi Wulf opravil spoved. Lahko mu je bilo po spovedi. Razgovoril se je s spovednikom, kako se mu je vesti glede Rozamunde, ki jo je tudi on ljubil, in glede

brata Godvina. Sklenil je tudi on, da se zaradi ljubezni do Rozamunde neče nikoli pregrešiti proti ljubezni do svojega brata, ki mu je bil vedno vzor, dasi ga ni tako posnemal, kakor bi bilo prav. Tudi on je kočljivo zadevo z Rozamundo prepustil slepemu naključju, ki naj odločuje med njim in med bratom. Poznal je svojo slabotno vihravost, zato je po spovedi posebno zato molil, da bo v svojih sklepih vztrajal tudi ob skušnjavah.

Med sveto mašo sta novinca pre-jela sveto obhajilo in storila obljube po določenem redu. Odtod so ju peljali nazaj v samostan, da se nekoliko okrepčata; bila sta tega po dolgem ponočnem bdenju v mrzli cerkvi zelo potrebna; tukaj sta ostala nekaj časa, sedela sama v priporjevi celici in se pečala s svojimi lastnimi mislimi. Nenadoma pa je Wulf, ki mu očitno ni bilo dobro, vstal ter položil svojo roko bratu na ramo rekoč:

»Ne morem molčati; vedno je bilo tako, da mora vse na dan, kar mi je na duši. Imam ti nekaj povedati.«

»Govori, Wulf,« reče Godvin.

Wulf je sedel na svoj stol in nekaj časa strmo upiral svoje oči tjavendan; vse je kazalo, da gre beseda le težko iz ust.

tako zelo potrebna, ker rodi pomanjkanje te vezi pogosto cinizem in omalovaževanje vsega domačega napram tujemu. Katoliška so ta društva, saj je katoliška tudi naša slovenska domovina. »Z Bogom za narod« se glasi njihovo geslo; ves študij in naše delo naj bo v tem zmislu, da bo naš narod prišel do svojih pravic in do boljše bodočnosti.

Katoliški abiturienti, vabimo vas v naša akademična društva. Tu najdete dovolj priložnosti, da se pripravite v vsakem oziru za življenje. Dela imamo dovolj raznovrstnega in vsakdo si bo lahko poiskal sebi primerne. Študij in društveno delo v pravem razmerju je najboljša priprava za poznejše praktično delo. Društvo vam nudi priložnosti, da se udeležujete znanstveno in organizatorično in se pripravljate v tem zmislu za življenje. V naših društvih boste našli tudi dovolj potrebnega razvedrila med tovariši in moralne opore, ki je v vsakem oziru v tujini tako potrebna.

Oni, ki gredo na Dunaj, najdejo v »Danici« priložnost zlasti za znanstveno in organizatorično delo.

Prav posebno vabimo slovenske katoliške abituriente v Gradec in v Prago. V Gradcu potrebuje »Zarja« vedno več delavcev, kajti delo, ki ga ji nalaga skrb za zapuščeno slovensko delavsko kolonijo, je vedno večje. Tu sem pridite, ki se hočete izvežbati v praktičnem socialnem in narodnoobrambnem delu. Kličejo vas graške slovenske organizacije, slovensko delavstvo, ki vam bo hvaležno za vse, kar boste storili za njegov kulturni in gmetni napredek.

Tudi zlata Praga vas vabi v svojo sredo. Vsi oni, ki žele spoznati severni slovanski svet in češki narod, pojdite v Prago, saj imamo že tudi tu svoje društvo »Dan«, ki bo vaše zavetišče. Zlasti pravnikom in tehnikom, ki se zanimajo za narodno gospodarstvo in narodnoobrambno delo, svetujemo, naj pridejo sem. Mogočen gospodarski napredek češkega naroda vam bo nudil dovolj pouka in vas navdušil za študij gospodarskih ved, ki so za nas, ki smo v začetku gospodarskega napredka, tako važne. Tudi češko delo na narodnoobrambnem polju je tako zanimivo in poučno, da bo imel vsak dobiček od tega, ki ga bo s pridom porabil pozneje v slovenski narodni obrambi. Ne bodete osamljeni v svojem verskem prepričanju, saj Praga v resnici ni taka kakor se vidi od daleč. Velik del praškega ljudstva je globoko veren. Jezikovnih težkoč se nikar ne bojte! Te se premagajo z lahkoto. Tudi v materijelnem oziru je Praga zelo ugodno mesto. Kdor ni v pretežni večini navezan na podporna društva, tu lahko ceno živi.

Dunaj, Gradec, Praga! Kamor se odločite, vedite, da vas čaka v našem društvu delo. Komur ni do tega, ne razumeva našega programa in zanj niso naša društva. Dobrodošli oni, ki imajo veselje do dela!

Z Bogom za narod!

Za slov. kat. akad. društvo »Danica«:
Joško Dolinar, cand. iur.,
t. č. predsednik.

Za slov. kat. ak. tehn. društvo »Zarja«:
Alojzij Remec, cand. iur.,
t. č. predsednik.

Za slov. kat. akad. teh. društvo »Dan«:
Anton Leskovec, cand. iur.,
t. č. predsednik.

Za S. D. Z.:

Jožef Basaj, cand. iur.,
t. č. predsednik.

Godvin je poznal misli svojega brata, bral je v njegovi duši kakor v odprti knjigi.

»O Rozamundi, kajneda?« je dejal Godvin čez nekaj časa.

»Da. O kom drugem?«

»In ti bi mi rad povedal, da jo imaš rad, da bi jo sedaj, ko boš vitez, in skoraj petindvajset let star, rad vprašal, ali hoče postati tvoja nevesta in žena?«

»Da, Godvin, to sem začutil v svojem srcu, ko je zajezdila na sivcu v vodo, tam na pomolu, in sem menil, da je ne vidim nikdar več. Povem ti, da sem začutil v svojem srcu, da brez nje življenje ni vredno, da bi se živel, in smrt ni vredna, da bi jo pretrpel.«

»Tedad, Wulf,« je odgovoril počasi, »ni treba o tem še nadalje govoriti. Vprašaj jo in bodi srečen. Čemu ne? Nekaj posestva imamo, čeravno ne mnogo, in Rozamunda tudi ne bo brez njega. Po mojih mislih se stric ne bo upiral temu, ako je njena želja, ko vidi, da si ti zanjo najprimernejši mož in najvrlejši daleč na okoli.«

Pred vojsko na Balkanu?

Turčija mobilizira?

Včerajšnji turški ministrski svet, ki je trajal 8 ur, je sklenil splošno mobilizacijo. Sultan je že podpisal ukaz. O splošni mobilizaciji so že obveščena poveljstva vseh armadnih zborov. Na carigradski borzi je nastala panika. Popirji so zelo padli.

Priprave Avstro-Ogrske.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča sinoči zvečer iz poučenih krogov: Položaj se mora danes nekoliko bolj pesimistično presojati, kakor včeraj. Iz balkanskih držav se poroča, da je navdušenje za vojsko vedno večje. Osebito v Belgradu naglašajo, da nočejo zaman mobilizirati. Položaj se prej odloči, kakor se je prvotno pričakovalo. Rešitev balkanske vprašanje se ne more več zavlačevati. Če diplomacija hitro in uspešno ne nastopi, se vojska ne bo preprečila. **Najbrže bo Avstro - Ogrska prisiljena tekom 48 ur ob ogrsko srbski meji preventivno nastopiti.** Ko se pretrgajo diplomatske vezi, prevzame armada besedo.

Poizkusna mobilizacija Rusije.

»Neue Freie Presse« piše: Ni gotovo, če bodo mogle vevlasti preprečiti, da izbruhne vojska. Evropa ne veruje, da imajo vevlasti še kaj vpliva. Poizkusna mobilizacija Rusije kaže dvo- rezno rusko politiko. Ruski poslaniki letajo okoli, da se mir vzdrži, na Poljskem se pa vadijo ruski vojaki marširati. Srbija bi se ne upala niti premakniti proti volji petersburške vlade. Vsako uro se nevarnost vojske množi. — Rusija mobilizira 16 do 18 divizij, 7 armadnih zborov, skupno 315.000 vojakov. Ruska mobilizacija je zelo dvignila pogum balkanskih držav.

Posredovanje vevlasti.

»Wiener Allgemeine Zeitung« (pol-uradno glasilo) izjavlja: Vevlasti še vedno upajo, da se mir vzdrži, in sicer iz sledečih razlogov: 1. Vse vevlasti delajo na to, da se mir vzdrži. Kakor dokazuje izjava o sestanku v Balmor- lu, hoče Angleška in Ruska preprečiti, da bi se kalil mir na Balkanu. Uradna Rusija tudi dela na to, da se vzdrži mir. Anglija, Rusija in Francija žele resno miru. 2. Turška armada je močna in ni izključeno, da bi porazila armade balkanskih držav. 3. Avstro-Ogrska želi odkrito, da se sedanje po- sestno stanje na Balkanu ne izpreme- ni. Če nastane vojska, bi slabše države malo dobile, kar se mora naglašati; take zahteve, kakršne stavi Sr- bija, ki zahteva samoupravo Stare Sr- bije, Novega Pazarja in Skadra, se mo- rajo smatrati za izzivanje Turčije. Lahko se še upa, da se mir vzdrži, a odločitev mora tudi kmalu pasti. **Vevlasti delajo predvsem na to, da se vojska prepreči.** Z Dunaja se še poroča: Diplomacija še vedno upa, da se mir ohrani. Vevlasti zdaj glede na bal- kanske zmede medsebojno zelo živah- no in odkrito (?) občujejo. Nemčija je zvesta Avstro - Ogrski, kar seveda mo- ra vplivati na nadaljnji razvoj. Avstro- Ogrska in Rusija bosta v Bulgariji za mir energično vplivali in je gotovo, da ju bodo ostale vevlasti podpirale. Av- stro - Ogrska in Rusija delata na de- mobilizacijo balkanskih držav. Ulti- mat, ki ga je stavila Srbija Turčiji gle- de na prevoz orožja, kakor tudi gle- de na samoupravo Stare Srbije, je za Tur- čijo nesprejemljiv. »Wiener Allgemei- ne Zeitung« poroča iz Londona: Sazo- nov in Grey sta v petek naročila za- stopnikoma v Sredcu in v Belgradu, da naj resno nastopita zato, da se ne bo mobiliziralo. Uspeh je bil pa ta, da so

se v Sredcu in v Belgradu v soboto in v nedeljo odločili mobilizirati. »Ik- dam« poroča, da je obvestil ruski po- slanik Giers turško vlado, da je ruski poslanik v Sredcu svaril, naj se mir ne krši.

Zahteve Srbije.

Srbski vladni krogi izjavljajo, da zahteva Srbija samoupravo Stare Srbi- je z Novim Sandžakom in Skadrom do Jadranskega morja, ker je le tako mo- goče ohraniti mir v evropski Turčiji.

Navdušenje za vojsko v Belgradu.

V Belgradu je bilo 1. t. m. prebival- stvo vidno razburjeno. Mobilizacijo iz- vajajo v najlepšem redu. Proglasiti na- meravajo moratorij. Za poročanje ino- zemskim časopisom so uvedli cenzuro. Pod orožje pozvani vojaki se oglašajo v najlepšem redu. Po cestah prireja mladina manifestacije za vojsko proti Turkom. Dne 30. t. m. so priredili ova- cije kralju, ruskemu, angleškemu in bulgarskemu poslaniku ter vojnemu ministru. Poroča se, da imenujejo za načelnika srbskega generalnega štaba vojnega ministra, vpokojeni general Atanacković pa postane vojni mi- nister. Reaktivirati nameravajo veliko vpokojenih častnikov in pomilostiti osebe, ki so bile radi vojaških in poli- tičnih deliktov obsojene. Proti turški meji vozijo vojake vojaški vlaki. Dijaki in belgrajski meščani prirejajo veli- kanske ovacije kralju.

Izjave o srbski diplomaciji.

Srbski ministrski predsednik in zunanji minister Pasić je pooblastil poročevalca korespondenčnega biroa, da sme objaviti izjavo, da Srbija kljub poostrenemu položaju trdno upa na to, da vevlasti pritisnejo na Turčijo, ki naj opusti svoje balkanskim državam sovražne načrte, da naj izvede neob- hodno potrebne preosnove in da upa tako kalenje miru na Balkanu prepre- čiti. Srbija nima nikakih agresivnih aspiracij in hoče le čuvati svoje življe- njske koristi. Dunajski srbski posla- nik Simić je izjavil poročevalcu »N. Fr. Pr.«: Nastopa Srbije glede na prevoz vojnih potrebščin skozi Turčijo še ne smatram za ultimatum, marveč za zadnji poizkus, mirnim putem rešiti spor. Še vedno upam na to, da se vzdrži mir, če pritisnejo vevlasti na Turčijo, da iz- vede preosnove. Srbski poslanik v Ca- rigradu je obvestil turškega zunanjega ministra na razburjenje, ki ga je pov- zočila Turčija, ker je mobilizirala di- vizije v Skopljah in v Mitrovici. Turški minister je obljubil, da predloži vpra- šanje o prevozu srbskega orožja turš- kemu ministrskemu svetu.

Srbski kralj o vojski.

Ko so 2. t. m. vprašali srbskega kralja Petra, če ne kaže blagoslovljenja cerkve v Oplencu, kjer so Karageorgje- vići pokopani, odgovoriti, je kralj rekel: Cerkev se lahko blagoslovi, ako tudi grome topovi.

Izjava bulgarske diplomacije.

V dunajskem bulgarskem poslani- štvu sodijo o položaju zelo pesimistič- no. Sodijo, da je vojska neizogibljiva. Dne 1. t. m. se je bulgarski poslanik dolgo časa posvetoval z Berchtoldom, ki danes poroča našemu cesarju o po- ložaju. Sofijski poslanik neke vevlasti se je nedavno razgovarjal z bulgar- skim ministrskim predsednikom, ki je rekel: Bulgarija se nahaja v zelo težav- nem stanju, da doživi ali upor ali pa vojsko z zunanjim sovražnikom. Diplo- matični zbor v Sofiji je od takrat ve- del, kako da je položaj v Bulgariji re- sen. Bulgarski ministrski predsednik Gešov se je 1. t. m. posvetoval z ru- skim poslanikom.

Bulgarski poslanik iz Carigrada odpoklican?

»Berliner Zeitung am Mittag« br- zjavlja z Dunaja, da je bulgarski po- slanik že odpoklican iz Carigrada. V dunajskih poučenih krogih se to poro- čilo potrjuje.

Mobilizacija balkanskih držav.

Črnogorski kralj je dne 1. t. m. ukazal, da se mora mobilizirati črno- gorska armada. Grška mobilizira 14 letnikov rezervnikov. Pod orožje so pozvani častniki vseh armadnih letni- kov in 10 letnikov mornarice. Bulgari- ki žive v Genfu, so obveščeni, da mora- jo na prvi brzjavni poziv odpotovati k svojim četam. V Sredcu je prebivalstvo zelo veselo mobilizacije in ker vse bal- kanske krščanske države sporazumno postopajo. Uradi počivajo. Banke so zaprli. Po kavarnah strežejo državni ranjenci in pikoliji. Kočij ni veliko vi- deti. Vse hiti k vojašnicam. Ko povsod izvedejo mobilizacijo, stavijo zahteve Turčiji. **Mobilizacija stane Bulgarijo vsak dan 2 milijona frankov.** Poroča- jo, da tako Bulgarom in Srbom manjka konj za priprago topov in trenja. Poma- gati si mislijo z volmi. Srbsko poslani- štvu v Berlinu je ukazalo, da morajo vsi vojaščini podvrženi Srbi, ki žive v Nemčiji, takoj odpotovati k svojim če- tam. Ta ukaz je izdalo tudi bulgarsko poslaništvo Bulgarom v Nemčiji.

Položaj v Turčiji.

V Carigradu se je 30. septembra pozno zvečer izvedelo, da krščanske balkanske države mobilizirajo. Včeraj je bilo v turškem glavnem mestu mir- no. Nič ni kazalo, da se pripravljajo resni dogodki. Veliki vezir je Visoko Porto prej zapustil, kakor navadno. Turški listi objavljajo došle brzjavke brez komentarjev. »Jeni Gazetta« ob- javlja članek o možnosti vojske, v ka- terem izvaja, da ne veruje na to, da bi Bulgarska pričela vojsko, ki bi ji niti moralno in tudi ne materielno kori- stila.

Grške ladje zapustile Črno Morje.

Potrjuje se, da je grški pristaniški kapitan v Carigradu ukazal, da mora- jo vse grške ladje zapustiti Črno Mor- je, Carigrad in Marmarsko morje.

Časopisje o položaju.

Berolinski »Lokalanzeiger« piše, da ni ene vevlasti, ki bi želela vojske. Poizkusile bodo vse skupno, da se ne- varen položaj v Carigradu in po kr- ščanskih balkanskih državah oblaži. Turčija mora seveda tudi resno izvesti preosnove. Berolinska »Tägliche Rund- schau« pa poroča: Vojske ne bo mogo- če več preprečiti. Rimski »Popolo Ro- mano« sodi, da je še mogoče vzdržati mir na Balkanu. Rusko »Novo-Vreme« piše, da lahko vsak trenutek nastane vojska na Balkanu. Peterburška »Ga- zetta« izjavlja, da hoče Rusija mirnim putem rešiti balkansko vprašanje.

Odredba Srbije.

Srbija je dne 1. t. m. dopoldne iz- ločila telefon iz prometa. Ravnatelj- stvo ogrske pošte je zahtevalo od Bul- garske in Srbije pojasnila, ker se mora prekinjenje telefonskega prometa prej javiti.

Draginja v Sofiji.

V Sofiji so cene živilm srašno poskočile. Vlagatelji dvigajo pri ban- kah svoje vloge. Bogato prebivalstvo zapušča obmejne kraje, dasi uradno zatrjujejo, da neposredne nevarnosti za mir ni.

Grška hoče anektirati Kreto.

Sofijski diplomatični krogi priča- kujejo, da Grška anektira Kreto.

»Če izvamem svojega brata God- vina, ki je vse to, kar sem jaz, in po- vrhu še dober in učen, kar jaz nisem,« odvrne Wulf zamišljen.

»Godvin, najina nesreča je, da imaš tudi ti Rozamundo rad in da si imel iste misli tam ob pomolu kot jaz.«

Godvin je malo zarudel in prsti so se mu tesneje oprijeli kolen.

»Tako je,« je rekel mirno. »Britko je to, a tako je. Ali Rozamunda ne ve ničesar o tem in nikoli ne izve, ako boš ti brzdal svoj jezik. In dalje ti ni treba biti ljubosumnemu name, niti pred poroko niti pozneje.«

»Kaj pa želiš, da naj storim?« vpraša Wulf vneto. »Ali naj jo snubim in jo morda pridobim — akoravno to dvomim — ko bi ona menila, da tebi ni ničesar do nje?«

»Lahko,« je dejal Godvin in vzdih- nil; to bi ji morda prihranilo nekaj britkosti in tebi nekaj dvomov, meni pa razbistrilo mojo pot. Ženitev je tebi več nego meni, Wulf, ko včasih mi- slim, da bodi sablja edina moja zaro- čenka in dolžnost edini moj cilj.«

»Ti si zatega srca: tudi v tej zate najbolj kočljivi zadevi nečeš delati nobenih ovir svojemu bratu, ki ga lju- biš. Ne, Godvin, kakor sem grešen člo- vek in kakor si želim nje nad vse na svetu, tako nelepo pa ne bom ravnal in ne bom premagal onega, ki noče dvigniti svojega meča, da bi me ne ra- nil. Preje se poslovim od vas vseh in se podam iskat sreče ali smrti v vojs- ko, ne da bi zinil besedico.«

»Pa pustil, da bi Rozamunda mor- da skoprnela. Oj, da bi mogla zagotovo vedeti, da Rozamunda ne misli na no- benega izmed naju, to bi bilo najbolje — da bi odšla skupaj v svet. Pa midva ne moreva vedeti za gotovo, ker jaz Godvin, sem bil jaz prepričan, da ljubi tebe.«

»In včasih, da govorim pošteno, pošteno, Godvin, sem bil jaz prepričan, da ljubi tebe.«

»Kaj pa torej nameravaš storiti, Wulf?«

»Moj načrt je ta, da govoriva oba z njo, ako nama stric dovoli — ti ji kot starejši prvi razložiš svojo stvar, ka- kor pač najbolje znaš in moreš, ter jo

zaprošiš, da si premisli in da svoj od- govor po preteku enega dneva. Takoj nato stopim tudi jaz pred njo z isto željo.«

»To je zelo pošteno,« odvrne God- vin. »Vseeno pa me nekaj teži. Glej, Wulf, ali sta se kedaj dva brata tako ljubila kot se midva? In zakaj mora sedaj pasti senca ženske na to ljubezen in jo grozi če ne uničiti, gotovo pa ohla- diti.«

»Čemu pak?« vpraša Wulf. »Daj, Godvin, skleniva pogodbo, da se tako ne zgodi, in drživa jo z božjo pomočjo. Pokaživa svetu, da moreta dva moža ljubiti eno žensko in vendar ljubiti tudi drug drugega, ne vedo še, koga da izbere — ako sploh izvoli koga. Saj midva, Godvin, nisva morda edina, ki se zanimava za Rozamundo, morda je Rozamunda že komu drugemu dala besedo. Toda zato bova docela mirna.«

Godvin je malo pomislil, nato pa stopi k vratom in naroči svojemu oprodi, ki je stražil zunaj, naj naprosi prijorja Ivana, da bi prišel k njima. Kmalu je prišel in Godvin mu je s povešeno glavo povedal vso stvar;

Predsednik avstrijske delegacije o položaju.

Predsednik avstrijske delegacije delegat Dobernig je izjavil: Položaj je zelo resen in bodoči dnevi nas še lahko z važnimi dogodki presenetijo. Vojaški krogi so pripravljeni za vsak slučaj. Delegati vseh strank so prepričani, da dela grof Berchtold z vsemi silami na to, da se požar omeji le na Balkan.

Izjava visokega avstrijskega generala.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča: Neki vojaški dostojanstvenik, ki mu pripade ob vodstvu in pripravih avstro - ogrske armade važna naloga, je izjavil: Po poklicu sem vojak in politične strani vprašanja niti ne poznam. To pa vem, da je Avstro - Ogrska kakor vedno vojaško za vse slučaje pripravljena. Zbornim poveljstvom niso bila izdana nobena povelja kako nastopati. Trenutno o mobilizaciji ni govora in se ne ve, če se bo mobiliziralo. To izjavo je podal general 30. m. m. zvečer.

Civilni promet v Bulgariji ustavljen.

Radi splošne mobilizacije je civilni praznovozni in tovorni promet na vseh progah bulgarskih železnice počenši s 1. oktobrom t. l. dalje ustavljen. Pošiljatve, naslovljene na bulgarske postaje, se tedaj ne sprejemajo.

Zasedanje delegacij.

Deželni glavar dr. Iv. Šusteršič o vtisih v seji armadnega odseka ob poročilih o mobilizaciji balkanskih krščanskih držav.

Poročevalcu »Reichspost« je izjavil deželni glavar dr. Šusteršič dne 30. t. mes., ko so delegati doznali o mobilizaciji balkanskih držav: Predsedoval sem danes najzanimivejši seji v svojem življenju. Vse je bilo napeto in razburjeno, kar je umljivo, če pomislimo, da je Avstro-Ogrska pri dogodkih na Balkanu močno prizadeta. Splošno zadovoljnost, da olajšanje je povzročila izjava vojnega ministra, ko je na resen način, ki izključuje vsak dvom, naglašal, da so naši topovi vsaj tako dobri, kakor topovi ostalih držav. Ne smemo se čuditi, da se je tej izjavi zelo ploskalo. Minister grof Berchtold je pripomnil, da bodo velevlasti nadalje posredovale, da se konflikt prepreči. To tako tolmačim, da bodo velevlasti odločnejše nastopale pri turški vladi.

Seja armadnega odseka avstrijske delegacije.

Včeraj je odsek nadaljeval razpravo o armadnem proračunu, ki ga je odobril. Delegat Guggenberg predlaga resolucijo, da naj se vojaške pokojnine izboljšajo.

Delegat dr. Sommer govori o splošnem položaju. Obžaluje, ker glede na balkansko politiko niti v Avstro-Ogrski ne soglašamo. Želi, da naj bi armada ne delala politike.

Delegat Klofač sodi, da se slovan-ske koristi na Balkanu krijejo z avstrijskimi koristmi. Gibanje v Srbiji in Bolgariji umeva. V naši armadi naj dobe nenemški narodi tiste pravice, ki jih uživajo Mažari.

ker je priporočil nekaj o zadevi, ga je hitro razumel in spoznal njuno namero. Na priporočilo vprašanje mu je Wulf odgovoril, da je bilo vse prav in resnično povedano. Nato sta ga vprašala, ako je dopustno, da naredita tako prisego, in on jima je odgovoril, da je po njegovi sodbi ne samo dopustna, temuč tudi jako potrebna.

Tako sta naposled pokleknila z roko v roki pred križ, ki je stal v sobici ter ponavljala skupno za priporjem sledečo prisego:

»Midva brata Godvin in Wulf d'Arcy, prisegava pri svetem Kristu-sovem križu, pri svetnici varuhinji tega kraja, sv. Mariji Magdalemi in pri sv. Petru in Čedu, vpričo Boga, naj-njih angeljev varuhov in vas, oče Ivan, da bova, ker obadva ljubiva Rozamundo D'Arcy, snubila njo za ženo na način, o katerem sva se dogovorila in ne drugače; da se bova ravnala po njeni odločitvi, da ne bova izkušala izpremeniti njenega sklepa; da bo oni, ki ga zavrne, odtelej do nje edino sorodnik, najsi satan kakorkoli izkuša njegovo srce; da se med nama zaradi tega ne razpase ne sovraštvo ne ljubosumnost in da ostaneva v vojski in v miru vedno zvesta tovariša in brata. To prisegava s poštenim srcem in poštenim namenom in v zavesti, da bo oni, ki prelomi to prisego, brezčasten vitez in človek vreden jeze božje, in v znak tega poljubiva ta križ.«

(Dalje.)

Delegat Schlegel vpraša vojnega ministra, če je naša armada za vse slučaje pripravljena in če ni nevarnosti ob slučaju vojske v finančnem oziru.

Vojni minister pl. Auffenberg

izvaja med drugim:

Naši topovi iz bronastega izredno dobri, odlični in zelo porabno orožje. Bronastih poljskih topov in havbic ne opustimo, pač pa so se za nad 15 cm topove odločili za jeklo, kakor se tudi lahko jeklo uporablja za gorske topove. Glede na **avtomobilski zbor** izvaja, da če bi hoteli vsem 16 armadnim zborom nabaviti potrebne avtomobile, bi jih 120.000 potreboval, česar pa ne zmoremo. **Grdo ravnanje** z vojniki se bo strogo kaznovalo. Za **rešitev podčastniškega vprašanja** sta za bodoči dve leti določena 2 milijona kron. Pri srcu mu je izboljšanje napredovanja častnikov in se s tem vprašanjem peča že več let. A pri vojakih ni tako kakor v civilnih poklicih, ker pomenja višja častniška šarža tudi višje poveljstvo in večji delokrog. Zato tudi ni mogoče, da postane vsak častnik z 38 letom štabni častnik. Vedno večja draginja povzroča, da se ne more sanirati proračun. Armado naj prevzema dober vojaški duh, duh reda, ljubezni in zvestobe do domovine. Dober častnik more biti le izobražen častnik. Kar tiče **premeščenja garnizij** in da se morajo z vojniki s Češkega, iz Galicije in Ogrskega ojačiti druge posadke, se ne more pomagati, dokler se političen položaj ne izpremeni. **Vojaških zdravnikov** manjka približno 200, a v slučaju mobilizacije so razmere ugodne. Kar tiče izvajanja glede na letošnje stroge izkušnje enoletnih prostovoljcev izjavi, da je radi dosedanjih milih izkušenj število rezervnih častnikov preveč narastlo in se mora zato gledati ne samo na teoretično izobrazbo, marveč tudi na značaj in praktično uporabnost rezervnih častnikov.

Armadni odsek ogrske delegacije.

V armadnem odseku ogrske delegacije je včeraj izjavil poveljnik mornarice grof Montecuccoli, da **morajo zgraditi po lanskem programu še 12 torpednih čolnov in 10 podmorskih čolnov**. Poveljstvo mornarice gleda na to, da bo mornarica imela dovolj ladij za popolno obrambo morskega obrežja. Odsek je odobril proračun mornarice.

Slovensko gledališče.

Letošnja sezona slovenskega gledališča se je otvorila včeraj s predstavo »Sodnik Zalamejski« (El Alcalde de Zalamea). Pisatelj tega igrokaza, oziroma zaloigre je znameniti dramatik Calderon de la Barca, eden največjih španskih dramatikov svetovnega imena. Napisal je blizu 200 igrokazov raznovrstne vsebine in obdelal vse probleme življenja, tudi najtežavnejše in najnevarnejše ali s tako pravno resno in duhovitostjo, da se tudi moderna dramatika še danes v tem oziru lahko uči.

Po preigrani overturi »Gorenjskega slavčka« je stopil na oder sedanjí intendant gledališča profesor Kobal in kratkih markantnih stavkih spomnil na dvajsetletnico deželnega gledališča, omenil lep razvoj dramske literature in slovenskega igralskega osebja in sklenil s obljubo, da bo skrbelo vodstvo slovenskega gledališča za resno slovensko dramatično umetnost. Temperamentno prednašani govor je občinstvo toplo pozdravilo.

Vsebinska »Sodnika Zalamejskega« je sledeča: Španski stotnik ugrabi bogategu kmetu Pedro Crespo njegovo hčerko Izabelo in jo oskruni. Pedro Crespo, ki je neotolažen nad oskrunjenost častjo svoje hiše in svoje hčere, postane med tem časom sodnik v Zalameji. Stotnik je bil medtem vjet in pripeljan pred zalamejsko sodišče. Ker so bile vse prošnje Pedro Crespo na stotnika, naj mu hčerko v zakon vzame in tako sramoto hiše opere, zastoni, je govorila pravica. Sodnik Zalamejski je dal ciničnega oskrunjevalca svoje hčere zadaviti. Igra ima lepe momente, je dramatično izpeljana, odlikuje jo stopnjujoče dejanje in dobro orisani značaji. Enotno in zanimivo vršeče se dejanje ima samo to napako, da postaja zares dramatično in napeto šele v 3. dejanju.

Igra je bila zelo skrbno uprizorjena. Scenerija, kostumi, kretanje v resnici romantično - španski. Kralj Filip bi pa zaslužil nekoliko lepši kostum, saj približno tak kakor »Sodnik Zalamejski«. Tudi igralci so storili svojo dolžnost. Med vsemi se je pokazal mojstra gospod režiser Verovšek (»Sodnik Zalamejski«), pravi vročekrvni ponosni španec! Nekateri prizore, kakor slovo od sina v 2. dejanju ali prizor s hčerjo v gozdu in sestanek s stotnikom je na-

ravnost mojstrsko izpeljal. Igral je očeta in sodnika gorko občutno in ponosno kavalirsko. G. Peček (Don Men-do) je kakor nalašč ustvarjen za takega španskega ubožanega plemiča, kakor ga nam je včeraj predstavil in tudi njegov sluga (Bohuslav) za njim nič ne zaostaja. Druge vloge so bile več ali manj v spretnih rokah, tuintam je padel kdo za hip iz svojega tona. Gospoda Skrbinšek in Bušek sta bila dva čvrsta in ognjevit častnika, samo pre-naglo sta govorila, tako, da ju je bilo silno težko razumeti in so besede kar ena za drugo drdrle. Gospodična Krei-sova je igrala prav čedno ulogo pre-prostege in poštenega španskega dekleta. Slišali smo včeraj na našem odru tudi novo slovensko izgovorjavo na v. Čisto pametno. Ljudstvo tako go-vori, naši govorniki tako govorijo, ne vemo, zakaj bi se tudi v gledališču tr-pelo tisto umetno eljanje. Ko smo pri prof. Pleternišku prvič v šoli na v go-vorili, se nam je vsem nekoliko čudno zdelo, najbrže bo v slovenskem gleda-lišču isto, a nazadnje ne bo to nobene-ga ženiralo. Gledališče je bilo zelo do-bro obiskano, predstavo je posetil tudi deželni predsednik baron Schwarz. Gledališče naj se pa drugič zakuri. Kdor ima smisel za resno dramatično umetnost, je bil gotovo sinočnega več-er-a vesel. Take umetnosti si vsi želimo in jo bomo vsi podpirali. Vodstvu gle-dališča pa želimo, da bi pri reformaciji slovenskega gledališča in okusa gleda-liščnega občinstva imelo veliko uspe-hov. Treba je namreč obojega.

F. K.

Glasha.

MOŽIČEK.

Pantomina v enem dejanju. Uglasbil dr. Josip Ipavc.

Vsebina:

Predigra v orkestru. — Piereta uči Colombino kuhati. — Colombina je zamišljena. — Colombina zopet hiti k ognjišču, da bi kuhala, pa ji gre vse narobe. — Piereta se huduje nad Colombinino razmišljenostjo. — Končno se njena jeza poleže. — Piereta da Colombini še nekaj dobrih naukov, potem pa vzame svojo košarico in odide. — Colombino navdajajo ljubavne misli. — Colombina stopi k možičku, ki visi na steni in se vsa vesela igra z njim; potem pa stopi par korakov nazaj, steza polna hrepenenja svoje roke za njim. — Nato zopet hiti k ognjišču, da bi kuhala, pa je vse preveč razmišljena, tako da ji gre zopet vse narobe. — Od jeznih solza ob-lita stopi k možičku in se zopet začne igrati z njim. — Pri oknu se pojavi Harlekin; z mandolino v rokah priskaklja skozi okno v sobo in začne igrati. — Colombina ga vsa zadivljena posluša. — Harlekin se čim-dalje bolj razvema in končno ji razodene svojo ljubezen. — Colombina je vsa srečna. — Zunaj nekdo pozvoni. Harlekin odskoči ves preplašen in ubeži skozi okno. Colombina gre odpret. — Vstopi Pierot in sede v naslonjač; Colombina sede k njegovim nogam; Pierot vzame knjigo in jame Colombini čitati. Colombina ga posluša le na-videz in se venomer ozira na Harlekina, ki pogledava skozi okno. — Pierota pre-maiguje zaspanec, končno zaspi. — Colom-bina se potihem splazi k oknu in miša Harlekinu, ki se naposled pritiho-tapi skozi vrata. — Nadležna muha je zdramila Pie-rota; jezen plane kvišku, zapazi ona dva, navali na Harlekina in ga podi po sobi. Harlekin zbeži skozi okno; v istem hipu se vrne Piereta in si je takoj na jasnem. — Usodni trenutki. — Pierot se znaša nad Piereto in proti Colombini. Vsa zbegana začne Colombina jokati. — Piereta vije vsa obupana roke, ko opazi nered krog ognjišča. — Zunaj se oglasi zbor deklet. Pierot in Piereta in Colombina poslušnejo. — Na-stopijo Colombinine prijateljice, rajajo in pozdravljajo in poklanjajo cvetlice. — Pie-rot si ob mizi podpira glavo, Piereta šari krog ognjišča. Colombina joka. — Pridejo še druge mladenke; dekleta obsujejo Pie-rota in ga zvedavo izprašujejo. Nekaj jih Colombina ovede pred možička in se jim s solzami in smehom izpove. Dekleta sti-kajo glave, sklenejo nekaj in odidejo. Ta-čas so ostala dekleta obstopila Pierota in mu prigovarjajo in se mu laskajo, končno ga spravijo med se, ga vrte in sukajo, dok-ler ga ne spravijo pred Colombino, ki pa-de preden na kolena in ga prosi odpuš-čanja. Pierot je ginjen in ji odpusti. Sploš-no radovanje. — Zunaj se oglasi Harleki-nova mandolina, vsi poslušnejo. Vrata se odpro na stečaj, v sobo se vsujejo Colom-binine prijateljice, v svoji sredi imajo Har-lekina. Harlekin in Colombina hitita drug k drugemu, dekleta zadržujejo Pierota in Pieroto. Piereta pregovarja Pieroto, konč-no dasta oče in mati svoj blagoslov. — Sklepni ples deklet.

Ali imate že Slomškove razgled-nice „Slovenske Straže“?

Čehi.

Narodna Enota vzhodnomoravska je ustanovila posebni zemljiški odde-lek, kakor ga imajo že druga češka obrambna društva, z glavnico 100.000 kron, ki jo hočejo nabrati po 100 kron-skih deležih.

Češka šolska Matica je izdala te-kom 30 let za šolstvo 15.702.665 K 31 vin. Ustanovila je 80 otroških vrtcev, 106 ljudskih šol, 6 gimnazij, 4 realke, 1 re-alno gimnazijo, 1 trgovsko akademijo, 1 učiteljske, 2 meščanski šoli. Mnogo teh je seveda sedaj v državni ali de-želni upravi.

»Zemljiški oddelek Pošumavske Narodne Enote« je začel s svojim delo-vanjem januarja leta 1906. Danes šteje čez sedemsto podružnic in kjer ni po-družnic, ima zaupnike, tako da ne uide bistrim očem te organizacije niti ped češke ali nemške zemlje, ki je naprodaj.

Koroške novice.

k **Deželne finance**. Koroški dežel-ni zbor je sklenil zvišati deželne do-klade za 15 odstotkov. Koliko je dežela tekom let več izdala, o tem je govoril dr. Steinwender v »Tagespost« in iz-računal: 1890 so izdali 2.104 milijonov, 1913. leta pa 7.557 milijonov. Najbolj so narastle potrebsčine za deželno šol-stvo, ki so se zvišale: leta 1890 0.824 mi-lijonov leta 1913. pa 3.108 milijonov. In kaj imamo Slovenci od teh ogromnih vsot, ki so se izdale za šolstvo. Deželni šolski svet štrajka in noče izvesti na-redbe, noče vpeljati slovenskega učne-ga jezika na šolah v Vogrčah, v Št. Da-nijelu in na Strojni, akoravno so naj-višje inštanace opetovano razsodile, da je utrakvizem na šolah nepostaven in da se ima pouk v šoli vršiti samo v enem jeziku.

UGODNI AVSTRIJSKI DRŽAVNI RAČUNI LETA 1911.

Z Dunaja poročajo: Računski za-ključek za leto 1911 izkazuje 60 milijo-nov kron prebitka, ker so se povišali dohodki po indirektnih davkih in to-bačnega monopola.

NADOMESTNE DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE NA DUNAJU.

Pri ožji volitvi za državnozborni dunajski mandat Landstrasse je bil iz-voljen socialni demokrat Rudolf Mül-ler. Večina znaša približno 1000 glasov. Krščanski socialc Prochaska je pro-padel.

VSTAJA V JEMENU.

Iz Carigrada poročajo: Pri Hadžu-ru in Assiri so porazili turški vojaki vstaše.

Novice s Hrvaškega.

h **Marijine kongregacije**, katere so do danes obstojale na Hrvaškem le med inteligenco v mestih, so se začele snovati tudi med kmečkim ljudstvom. Snuje jih duhovščina, vzgojena v apo-stolskem duhu modernega katoliškega pokreta. Obstojajo v Bednji, Novem-gradu in Brdovcu. V Brdovcu, kjer bi-va zdravo, prilično dobro situirano krepko zagorsko ljudstvo, ima Mariji-na kongregacija že 88 članov in pet odsekov. Dekleta zelo živahno deluje-jo. Ako »Bog da i sreča junačka«, zač-no v banovini tudi z mladenišskimi društvi, saj na štajersko-kranjski me-ji, kjer bodo Hrvati dobivali pomoč od Slovencev. Na Hrvaškem se dani!

h **Zastupila** se je v Zagrebu bivša komptoaristinja Evgenija Mayer.

Dnevne novice.

+ **Slomšek** ni vseč našim gospo-dom liberalnim učiteljem. Njihov vzor ni krščanski vzgojevalec Anton Mar-tin Slomšek, ampak naturalistični francoski pedagog Janez Jakob Rous-seau, o katerem so na zadnji skupščini Zaveze predavali. To je stvar liberalnih pedagogov, koga rajši častijo, stvar ka-toliškega slovenskega ljudstva pa je primerno upoštevati to dejstvo. Nika-kor pa ni možko, če skuša glasilo libe-ralnega učiteljskega »Učiteljski Tova-riš«, spriči Slomškove 50letnice z raz-ličnimi zavijanjmi svoje pravo in dejan-sko mišljenje prikriti. »Tovariš« je za to, da se Slomšek časti, nasproten pa je temu v toliko, ker se to slavlje »po-litično izrablja«. Kolikor mi vemo, se slavi po naših šolah Slomšek kot kr-ščanski pedagog in si nikakor ne moremo predstavljati, kaj bi bilo tukaj vmes političnega. Ali je morebiti povdaranje katoliškega prepričanja Slomškovega političnega značaja? To-rej na to čakamo še odgovora. »Tova-riš« menca dalje, da je Slomšek kot »učenec janzenistov« skrbel predvsem

za »versko vzgojo«. Prvič je velikanski nezmisel, da je bil Slomšek učenec, janzenistov, nasprotno je bil pristen in pravi katolik, ki je vedno priporočal pogosto sprejemanje svetih zakramentov in tudi sicer ne kaže niti drobtinice kaknega janzenistovskega mišljenja. Drugič ne vemo, kaj bi bilo na tem napadnega, ako se je zavzemal Slomšek v prvi vrsti za versko vzgojo. Saj to zahteva tudi sedanji šolski zakon, za katerega je liberalno učiteljstvo tako strašno navdušeno. Ali morebiti »Tovariševci« mislijo, da verska vzgoja ni podlaga vsaki drugi in da zato zanjo ni treba v prvi vrsti skrbeti? Torej razjasnite nam to vprašanje. Nadalje pripoveduje »Tovariš«, da je Slomšek bil za to, da je »učitelj sluga farovža in cerkve«. Kako naj to razumemo? Ali je učitelj »sluga cerkve«, ako na krščanski podlagi poučuje? Menda ne. Ali morebiti, če deluje vzajemno z duhovščino? Mi mislimo, da to mora, ako hoče res krščansko vzgajati, zakaj čuvarica krščanske vere je cerkev in njena duhovščina in nihče drugi. V Slomškovih časih je bilo tako, da je cerkev vse šolstvo sama plačala in učiteljstvo vzdrževala, skrbela tudi za vsa učila. Vzgojila pa je veliko velikih mož, danes pa učni uspehi ljudske šole v primeri z gromnimi izdatki dežela niso nič kaj sijajni. Če je Slomšek stal na stališču cerkvene šole, je to bilo v duhu njegovega časa. Kar tiče narodnega pomena Slomškovega, se pa s »Tovarišem« ne bomo pričali. Kar je storil za narod Slomšek z ustanovitvijo slovenske lavantinske škofije, s svojim prizadevanjem za slovensko pridigo in slovensko šolstvo in s svojim narodnim književnim in izobraževalnim delovanjem, to je neizmerno več kakor vse, karkoli je slovenski liberalizem od početka do danes za slovenski narod storil. »Tovariš« naj rajši odkrito pove, zakaj liberalizem Slomška mrzi, ali pa naj mučič, če ga že noče slaviti.

+ **Südmarka** je naselila v zadnjem času na južnem Štajerskem in Kranjskem sledeče družine: kmeta iz Virtemberske v Cirkovcah pri Šent Ilju v Slovenskih goricah, z dvema otrokoma; kmeta iz Srednje Štajerske v Cirkovcah pri Št. Ilju, z štirimi otroki; kmeta iz Badena v šent-iljski okolici, s petimi otroci; kmeta iz Severne Moravske v Kamnici pri Mariboru; vrtnarja iz Gradca v Velenju, s tremi otroci; brivca v Studencih pri Mariboru; 2 obrtnika na Pragerskem (kleparja in brivca) in sodarja v Maierleju na Kočevskem. Te družine štejejo 43 glav. Vidimo, kako sistematično deluje nemško bojno društvo; zato pa z vsemi močmi podpirajmo »Slovenske Straže«, ki sicer ne more kupovati posestev, ampak kulturno - narodno deluje na Štajerskem in Koroškem.

+ **Imenovan** je gozdni inšpekcijski komisar drugega razreda Franc Janežič v Radovljici za c. kr. gozdnega inšpekcijskega komisarja prvega razreda.

— **Belokranjsko-liška železnica.** Proga Bubnjaci—Karlovac (29 km), ki tvori nadaljevanje naše belokranjske železnice, se je začela graditi. Podjetniška tvrdka Gferer & Comp. in subpodjetniki so sami ljudje iz Budimpešte; samo raja — akordanti in delavci — so naši ljudje, Hrvatje in Lahi. Toda tudi med temi imajo tučji, t. j. Lahi vsa boljša dela: tunele, mostove itd., domačini pa le zemljska dela. Dela se že skoro na celi progi od Bubnjacev do Ozlja. Tudi predor v Ozlju, ki bo dolg 480 metrov, so že začeli graditi. Proga skozi ozaljski rov bo precej težavno delo; od Kolpe dalje, preko katere bo vodil železnico železen most, gre pa proga po ravnem polju do Karlovca. Govori se, da zgrade od Karlovca do Ogulina še en tir, tako da bi bil centrum liške železnice Karlovec, ne pa Ogulin. Seveda bo tudi naša Belokranjska gravitirala bolj v Karlovec, kot pa v Ljubljano. — Na belokranjski progi se pridno dela. Samohrd dela s kakimi 900—1000 delavci; Biedermann s 1200 in Lončarič pa s 1500 delavci. Proga bo do termina 1. maja 1914 zanesljivo gotova; najdlje bodo seveda trajala dela v semiškem tunelu in pri viaduktu v Otavcah. Prvi objekt gradi Biedermann, drugega pa Lončarič. Drugače bo pa Lončarič s svojim delom proge gotov že poleti (junija ali julija) prihodnjega leta 1913., ker ima že dozdaj nad polovico, t. j. 58% dela dovršenega in upa letos dogotoviti 70—75% vseh del — izvemši seveda viadukt, ki pa bo tudi gotovo dograjen avgusta 1913. Sploh nastopa Lončaričev podjetje v vsakem oziru tako odlično in uspešno, da uživa vseskozi splošno priznanje in zadovoljnost. Ob zadnjem delnem odplačilu se stalo Lončaričevu podjetje vsem na čelu, ker se je pokazalo, da je Lončarič v enem mesecu prekosil celo Biedermann, ki ima najdražja dela, za 25.000 kron. Tu se najlepše vidi, da naši ljudje tudi na tem polju nekaj morejo in znajo in ni treba, da bi nam od-

našali denar iz dežele kakih ogrskih judje, kakor se to žal godi pri liški železnici.

— **Bivši portugalski kralj Manuel** se je pripeljal včeraj v Miramar, kjer ostane nekaj dni kot gost nadvojvodinje Marije Jožefe. Bajle namerava bivši kralj Manuel zasnovati neko avstrijsko princezino. Te dni je izdal manifest, v katerem izjavlja, da se ni nikdar odrekel portugalskemu prestolu in da se kot prvi vrne v domovino, kadar bodo prizadevanja njegovih prištev imela uspeh.

— **Društvo za zgradbo slovenske srotišnice v Čikagi** so ustanovili čikaški Slovenci.

— **Lepo priznanje domačemu umetniku.** Iz Čermošnjic: Minulo je že več kot leto, odkar je g. Pengov iz Ljubljane pri nas prenavljal stranske oltarje in leco. Delo se je vsakemu takoj dopadlo, marsikoga presenetilo. Pred par tedni nas je pa obiskal g. dr. Vladimir Založiecki, c. kr. asistent pri centralni komisiji za ohranjenje spomenikov na Dunaju; prišel je zaradi ne navadno lepega in starega rokoko-oltarja pri tukajšnji toplovski podružnici. Mož je antialkoholik, malobeseden. Hotel sem mu mimogrede pokazati tudi g. Pengovo delo v farni cerkvi, a ogledal si jo je bil že poprej in izrekel svojo sodbo v kratkih besedah, katerim bi bil vsak dostavek odveč: »Pengov prav dobro dela.« Ako temu še pristavim, da so njegovi delavci jako mirni, skromni in v vsakem oziru solidni ljudje, in njegove cene nikakor visoke, se g. Pengov sam hvali in priporoča.

— **Tržaški mestni uradnik Atilio Cavana.** V Trstu z velikim veseljem preskrbijo službo vsakemu regnikolu. Tako srečo je imel tudi regnikolo Cavana. Nastavljen je bil v mestni plinarni. Sedaj čez leta pa ga je le našla italijanska oblast. Prestati ima namreč kazeno eno leto in pet mesecev radi poneverbe. Te dni ga pošljejo čez mejo. — Domačini čakajo na službe, uslužbeni so pa italijanski podaniki, in čisto taki, ki so se umaknili v Avstrijo pred roko pravice.

— **Poroke.** Poročil se je danes na Brezjah g. Anton Jerman, vodja bolnetnega urada iz Žirov z gospodično Julko Kopač. — Včeraj se je poročila gđna Antonija Uršič, hčerka župana v Št. Vidu pri Vipavi, z gosp. Peter Kraigherjem, posestnikom v Hrašah. — Poročil se je v Krškem odvetniški kandidat g. dr. Vilko Mauer z gospo Antonijo dr. Prevčev roj. Bučar.

— **Z Viča.** V nedeljo so bili na oklicih: gospod Francšek Vertačnik z gospodično Marijo Lavrič, in gospod Josip Vertačnik z gospodično Franjico Lavrič.

— **Umrl** je v Cerknem na Goriškem trgovec in posestnik g. Tomo Štrukelj.

Štajerske novice.

š **Inštalacija.** Včeraj dne 1. oktobra je v Št. Petru pod Sv. gorami bil na tamošnjo župnijo inštaliran novoimenovani župnik g. Ivan Lah. Inštaliral ga je kozjanski dekan vlč. g. Marko Tomažič.

š **Samoumor bančnega defraudanta Mlakerja.** Blagajnik ljubenske filijalke štajerske eskomptne banke, ki je poneveril 90.000 kron, se je v gostilni Köstenbauer v Kitzku ustrelil. Mlaker je odnesel 50.000 K v denarju in 40.000 K v vrednostnih papirjih. En del vrednostnih papirjev je poslal svoji hčerki, ki služi pri Gradcu, naj spravi vrednostne papirje v denar. Hčerka se je odpeljala k materi, ki je izročila vrednostne papirje nazaj okradeni banki. Na ta način se je o Mlakerjevem begu prej izvedelo, kakor je pa Mlaker računal, in skoro gotovo se je Mlaker ustrelil, ker je uvidel, da mu ne bo mogoče pobegniti. Pri samomoru so našli samo 609 kron.

š **Velika zapuščina kuharice.** V Gradcu je v Heinrichstraße šte. 10 nedavno umrla bivša kuharica Ivana Gangl. Zapustila je oporoko, v kateri zapušča svoje premoženje svojim sorodnikom na Spodnjem Štajerskem. Prvotno so našli v njenem stanovanju le nekaj vrednostnih papirjev, včeraj so pa pod starim perilom in cunjami dobili vrednostnih papirjev in hranilnih knjižic v vrednosti 90.000 K. Dedičji, ki so ubogi ljudje, se pač niso nadejali tolike zapuščine.

š **Vinska letina** še letos ne bo tako slaba, kot se je za časa dolgotrajnega deževja mislilo. Toplo vreme, ki nam ga obeta oktober, bo napravilo grozdju ono sladkobo, katero je nujno potrebno za dobro vino. Iz Haloz se poroča, da so pametni vinogradniki slabo, gnilo grozdje že odbrali, ostalo pa se lepo razvija. Posebno lepo kaže žlahtnina, traminec, silvanec in slične vrste. Plačeval pa se bo letošnji mošt, kljub temu, da ne bo bogve kako izboren, dokaj visoko. Vinotržci in mešetarji ter gostilničarji obljubujejo za mošt, ki ima po 14% sladkorja, 48 vin. za liter.

: **Naročajte „Slovenca“.**

Prva velika loterija „Slovenske Straže“.

V Slomškovem letu vabimo vse Slovenke in Slovence k sodelovanju za rešitev onega, kar znači našo narodno bodočnost — revne slovenske mladine. Petdesetletnice smrti Antona Martina Slomška se ne moremo lepše spominjati, kakor da vsi, **vsak po svojih močeh** pripomemo, da se vse slovensko ljudstvo zavzame za to, da se veliko podjetje »Slovenske Straže« na korist revnim slovenskim otrokom kar najslajnejše izvrši.

Vse slovenskinarod — revnim svojim otrokom — to bo najlepši spomenik na grob narodovega apostola Antona Martina Slomška, ki je bil najodličnejši buditelj in vzgojitelj slovenske mladine.

Obupni klici, ki so prihajali »Slovenski Straži« za pomoč revni slovenski mladini, so napotili »Slovensko Stražo«, da stopi pred slovensko ljudstvo z veliko loterijo in tako poizkusi dobiti blagemu narodnemu namenu večjo pomoč. Čisti dobiček se porabi edinole za ubogo slovensko mladino. **To doseči pa imamo čas samo nekaj tednov**, ker rok za žrebanje je že 18. novembra. Zato je pri razpečavanju srečk tembolj nujno sodelovanje vseh, ki jim je resno za našo revno mladino.

Loterija obsega 100.000 srečk in 1554 krasnih dobitkov

v skupni vrednosti 20.000 K!

Srečka samo 1 K! — Srečka samo 1 K!

Prvi glavni dobiček v vrednosti 5000 K:

Kompletna fina oprava za tri sobe in kuhinjo, obstoječa iz spalne oprave, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske oprave, ali

4—6½ HP. bencin-motor, mlatilnica z dvakratnim čiščenjem, slamo-reznica.

Drugi glavni dobiček v vrednosti 1000 K:

1 glasovir ali 1 vagon sortiranih umetnih gnojil ali 1 garnitura za košnjo (stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana).

Glavni odbor »Slovenske Straže«:

Profesor Evgen Jarc,
drž. in dež. poslanec v Ljubljani,
predsednik.

Ivan Štefe,
urednik »Slovenca« v Ljubljani,
tajnik.

Dr. Lambert Ehrlich,
profesor bogoslovja v Celovcu,
podpredsednik.

Anton Volta,
blagajnik »Gosp. zveze« v Ljubljani,
blagajnik.

Odborniki:

Anton Čok,
kaplan v Trstu.
Josip Fon,
sodni svetnik, drž. in dež. posl. v Gorici.

Ivan Doberšek,
župnik v Sevnici ob Savi.

Fr. Sal. Gomilšek,
župnik pri sv. Petru na Medvedovem selu.

Jožef Gostinčar,
državni poslanec v Ljubljani.

Dr. Josip Hohnjec,
profesor bogoslovja v Mariboru.

Fran Jež,
abs. iur. v Vipavi.

Vlado Pušenjak,
zadružni nadrevizor v Mariboru.

Dr. Karol Verstovšek,
c. kr. profesor, drž. in dež. poslanec v Mariboru.

Ljubljanske novice.

Ij **S. K. S. Z. prične v torek, dne 8. oktobra z rednimi predavanji**, ki se bodo vršila v mali, izjemoma tudi v veliki dvorani »Ljudskega doma« vedno ob 8. uri zvečer. V torek predava državni in deželni poslanec g. prof. Evg. Jarc: Boj za sredozemsko morje. To je pereče vprašanje sedanjega časa, zato za vsakogar velezanimivo. Odbor vabi vse člane, da se predavanj prav pridno udeležujejo.

Ij **Redni kurzi S. K. S. Z. v Ljubljani** se bodo vršili za člane tudi letos, in sicer za laško, stenografijo, umevanje umetnin in socialni kurz; dalje novovpeljani: zemljepisno-zgodovinski, govorniški in nemški. Pouk se vrši brezplačno. Prične se s kurzi 14. oktobra. Ure se naznanijo pravočasno v naših časopisih. Odbor vabi svoje člane, naj te izredne prilike, ki se jim s tem nudi, ne zamude, marveč se v obilnem številu pouka za pouk, ki je namenjen le njim in ozira le na njihove razmere in potrebe.

Ij **251 tnično službovanja** na šentjaskobski dekliški šoli v Ljubljani je pra-

Tretji in četrti glavni dobiček v vrednosti po 500 K:

Oprava za spalno sobo za dve osebi ali 1 gepelj z mlatilnico ali 1 stroj za košnjo.

Ostali dobitki so vredni 13.000 K, in sicer:

Deset dobitkov v vrednosti po 100 K.

Štirideset dobitkov v vrednosti po 50 K.

Sto dobitkov v vrednosti po 20 K.

Dvesto dobitkov v vrednosti po 10 K.

1200 dobitkov v vrednosti po 5 K.

Dobitki obstoje v dragocenostih in v različnih gospodarskih in gospodinj-skih predmetih.

Posebni loterijski odbor, kateremu je kot državni nadzornik pridružen g. finančni svetnik Pavel Jerovec, nadzoruje vse delo in dobitke, tako, da je vsak lahko zagotovljen, da bo res dobil dobitke v označeni vrednosti. To je častna zadeva loterijskega odbora, ki poleg tega jamči pri finančnem ministrstvu za vrednost dobitkov.

Plemenita misel je zasnovala loterijo »Slovenske Straže« blagemu namenu, ki mora biti enako drag vsakemu Slovincu, vsaki Slovenki, saj gre za najbolj trpeče med nami, za one, ki so vsak dan v nevarnosti, da ne bodo več naši. Zato:

naročajte srečke pri pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani!

Prečastito slovensko duhovščino, naše svetne zaupnike, naše vrlo dijaštvu, naše občinske in društvene tajnike, Vas vse prosimo za nujno sodelovanje. Od povsod nam naznanjajte tudi prodajalne srečke! Sijajnemu uspehu loterije »Slovenske Straže« bodi posvečeno naše delo v prihodnjih tednih.

Vse naše korporacije, posebno slovenska županstva, vsa naša gospodarstva in druga društva in družbe, tudi Ve naročite zase kolikor mogoče velike srečke. Uplivne domoljube po posameznih krajih prosimo, da prevzamejo tozadevno inicijativno.

Slovenke, Slovenci! Pomagajte slovenski mladini! Bodočnost bo Vaš trud in žrtve stotero poplačala!

Dr. Valentin Rožič,
ravnatelj Družbe sv. Moh. v Celovcu.
Franc Smodej,
urednik v Celovcu.
Luka Smolnikar,
stolni vikar v Ljubljani.
Dr. Ivan Svetina,
kanonik in c. kr. profesor v Ljubljani.
Dr. Vinko Šarabon,
c. kr. profesor v Ljubljani.
Franc Švara,
vikar v Šempolaju.
Franc Terseglav,
stud. phil. in urednik v Ljubljani.
Franc Thaler,
župan v Št. Ilju v Slov. goricah.

Dr. Valentin Rožič,
ravnatelj Družbe sv. Moh. v Celovcu.
Franc Smodej,
urednik v Celovcu.
Luka Smolnikar,
stolni vikar v Ljubljani.
Dr. Ivan Svetina,
kanonik in c. kr. profesor v Ljubljani.

Dr. Vinko Šarabon,
c. kr. profesor v Ljubljani.
Franc Švara,
vikar v Šempolaju.
Franc Terseglav,
stud. phil. in urednik v Ljubljani.
Franc Thaler,
župan v Št. Ilju v Slov. goricah.

Dr. Karol Verstovšek,
c. kr. profesor, drž. in dež. poslanec v Mariboru.

znovala včeraj gospodična Agneza Zupanova, sestra vpokojenega prof. msgra. Zupana. Gojenke višjih razredov so slavljenki priredile ljubko proslavo; okrasile učno dvorano s cvetjem in zelenjem ter ji izražale hval-ležnost v primernih nagovorih. Slavlj-u se je pridružil polnoštevilno tudi učiteljstvo, ki je svoji tovarišici podarilo za srebrni jubilej lep srebrn spominek.

Ij **Senzacionlna aretacija.** Včeraj smo poročali, da se je posrečilo policiji razkriti v osebi takozvanega voditelja »tehniškega biroja« Exnerja nevarnega vlomilca. Exner je igral posebno važno vlogo v krogih liberalnih udeležencev nogometnih tekem ter se je udeležil tudi izleta narodno - radikalne mladine v Trst. V nedeljo je še vadal nogometno tekmo. Čujemo, da je bila aretacija jako težavna. Policistu, ki je Exnerja aretiral, je vlomilec v temni veži Staudacherjeve vile poizkušal uiti, policist se ga je moral trdno oprijeti okoli pasu in okleniti. Ko je Exner videl, da ne more uiti, je prosil

stražnika, naj ga izpusti ter se ogorčeval, kako more njega, ki je velik poštenjak, aretirati. Čuje se, da je Exner vlom pri Bonaču že priznal. Pravi, da je vlomil, »ker je bil lačen«. Exner je imel tudi mnogo zvez z nekaterimi ljubljanskimi damami. V ospredju teh znanj stoji neki »model« z obrtne šole, našli so pa pri Exnerju tudi fotografijo neke znane mlade ljubljanske dame.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v četrtek, dne 3. oktobra t. l., v proslavo godu Njega Velikanstva slavnostna predstava. Uprizori se prvič v sezoni Mascagnijeva opera v enem dejanju »Cavalleria rusticana«. Vloga Turidda poje operni pevec zagrebškega kralj. gledališča g. Ernesto vitez Cammarota kot gost, ker angažirani tenorist vsled nepričakovanih zaprek pri prvih predstavah še ne more sodelovati. Nato se prvič na slovenskem odru uprizori izvirna pantomima »Možiček« od slovenskega skladatelja dr. Josipa Ipavca. Začetek točno ob pol 8. uri, konec ob pol 10. uri.

Iz K razmeram v prisilni de-avnici odgovarjam na tozadevno notico »Slov. Naroda«, da naj malo pogleda, za kaj se vse uporabljajo mestni policijski stražniki. Naj gre ob volilnih terminih po ulicah in videl bo, kako stražniki civilno oblečeni nosijo različne pole po hišah kakor vaški dostavljalci. Naj raje pogleda malo k mestnemu vrtnarju, za kaj ta vse porablja mestne delavce. Pogleda naj raje, če jih rabi samo za mestna dela, potem naj pa zopet napravlja primere.

Iz Angleške večerne kurze vpelje g. Nadeniček v zavodu g. Christofa. Več inserat.

Telefonska in brzojavna poročila.

BALKANSKE DRŽAVE IZROČILE TURČIJI ULTIMATUM?

Sofija, 2. oktobra. Združene balkanske države so včeraj ob 3. uri popoldne izročile Turčiji ultimatum. V ultimatumu zahtevajo avtonomijo v Makedoniji, Odrini, Stare Srbije, Sandžaku, Epiru in Tesaliji. Rok določajo na 48 ur.

MOBILIZACIJA TURŠKE ARMADE.

Carigrad, 2. oktobra. Turčija je mobilizirala vse armadne zборе, izvemši anatolskega na ruski meji.

Berolin, 2. oktobra. »Press Telegraph« poroča iz Carigrada: Turčija se pripravlja za vse slučaje in je koncentrirala v Makedoniji 300.000 mož. Na bulgarsko mejo so odposlali Turki tri aeroplane.

VOJNI SVET NA DUNAJU?

Dunaj, 2. oktobra. »Reichspost« poroča, da se v kratkem vrši generalni posvet na Dunaju. List pravi, da veliko ne upa, da bi se dala vojska preprečiti. — V delegacijskih krogih se govori, da bo v slučaju vojske med Turčijo in balkanskimi državami eventualne vojaške akcije na jugu vodil baron Conrad Hötendorf. — »Zeit« poroča, da sta baron Stürgkh in general Auffenberg delegator na tozadevno vprašanje odgovorila, da je vlada odredila ojačenje mirovnega stanja čet na jugovzhodni meji. — Ogrski finančni minister Teleky je izjavil, da je opravičeno upanje, da se bo vojska, ako res izbruhne, dala lokalizirati.

TURŠKA NOTA BALKANSKIM DRŽAVAM IN VELEVLASTIM.

Carigrad, 2. oktobra. Turški ministrski svet je sklenil takoj odposlati balkanskim državam noto, v kateri Turčija izjavlja, da nima proti svojim sosedom nikakih agresivnih namenov, da pa jo je mobilizacija balkanskih držav prisilila, da je v svojem lastnem interesu odredila generalno mobilizacijo turške armade.

Carigrad, 2. oktobra. Turčija je poslala velevlastim noto, v kateri izjavlja, da Turčija odklanja odgovornost za vse prihodnje dogodke.

TURČIJA SRBIJI NE DOVOLI PREVOZA OROŽJA.

Carigrad, 2. oktobra. Turški ministrski svet je odklonil zahtevo Srbije za prevoz srbskega vojnega materiala.

POVELJE TURŠKIM TRGOVSKIM LADJAM.

Carigrad, 2. oktobra. Vse turške trgovske ladje v Črnem morju so dobile povelje, naj se takoj vrnejo v Carigrad.

TURŠKI POVELJNIK.

Carigrad, 2. oktobra. General Abdulah je imenovan za poveljnika vseh čet prvega inspekcijskega okraja.

CARGRAJSKA POSADKA PRIPRAVLJENA ZA ODHOD.

Carigrad, 2. oktobra. Za slučaj, da bi izbruhnila vojska, je carigrajska posadka pripravljena za odhod.

NAŠ CESAR PRI GRŠKEM KRALJU.

Dunaj, 2. oktobra. Danes je cesar Franc Jožef obiskal grškega kralja, ki se je včeraj iz Berolina pripeljal na Dunaj. Ob tej priliki se spominjajo listi, da je bil nedavno tudi bulgarski kralj pri našem cesarju. Bulgarski kralj je takrat namestu k velikim bulgarskim vojaškim vajam, kamor je bil njegov prihod napovedan, nenadoma odpotoval na Dunaj.

Dunaj, 2. oktobra. Naš cesar je bil pri grškem kralju v hotelu »Bristol« tri četrt ure. Občinstvo je cesarja na poti iz hotela »Bristol« navdušeno aklamiralo.

PRINC JURIJ SE JE VRNIL V SRBIJO.

Belgrad, 2. oktobra. Princ Jurij se je včeraj vrnil v Belgrad.

MANIFESTACIJA V BELGRADU.

Belgrad, 2. oktobra. Pred kraljevo palačo so se tudi danes vršile frenetične manifestacije več tisočglave množice, ki je burno aklamirala kralja in princa Jurija. Pred kralja Petra je prišla deputacija rezervistov, ki se mu je zahvalila za mobilizacijo. Kralj se je moral opetovano pokazati na balkonu.

PRIPRAVE SRBIJE.

Belgrad, 2. oktobra. Za prevoz vojaštva so že pripravljene vlaki. Vsi potniki, ki so se hoteli peljati v Bolgarijo ali Turčijo, so morali tu ostati. Ves tovrni promet je ustavljen. Številno umirovljenih častnikov, med njimi bivši zarotniki, je vpoklicanih v službo. Pravi, da bo princ Jurij imel v eventualni vojski vodilno vlogo.

DELOVANJE SRBSKIH LEGIJ.

Belgrad, 2. oktobra. Ustanovitelj srbskih legij ob aneksijski krizi so imeli posvetovanje. Sklenili so, da se zopet ustanove v Srbiji, Stari Srbiji in v Sandžaku legije. Prva se je ustanovila dijaška legija, v katero sprejmejo vse vseučilišnike, zdravnike, odvetnike itd., ki jih v armado ne sprejmejo. Ustanovljene so dozdaj sledeče legije: Miloš Obilić, Bratje Novaković, Legija cara Lazarja in legija sv. Save. Obnovila se je tudi Zveza srbskih sestra. Ustanovitelj so soglasno sklenili, naprositi princa Jurija, da prevzame protektorat vseh srbskih legij.

SRBSKI GUSLARJI V PESMIH NAVDUŠUJEJO ZA VOJSKO.

Belgrad, 2. oktobra. Takoj, ko so v Srbiji proglasili splošno mobilizacijo, je vzel 60 letni guslar Gustav Demeter Stefanović svoje gosli, ki mu jih je podaril še kralj Milan, in odpotoval v deželo, da po vseh krajih prebivalstvo z narodno pesmijo navduši za vojsko.

ČRNOGORSKA MOBILIZACIJA.

Cetinje, 2. oktobra. Posebna izdaja »Glasa Crnogorca« utemeljuje splošno mobilizacijo črnogorske armade s tem, da Turčija zbira ob črnogorski meji. To da je sedaj edino sredstvo za obrambo domovine.

NOVI SPOPADI OB ČRNOGORSKO-TURŠKI MEJI.

Carigrad, 2. oktobra. Kakor se pripoveduje, je bilo v nekem ponovnem spopadu ob črnogorski meji ubitih in ranjenih deset turških vojakov.

RUMUNSKI MANEVRI.

Sofija, 2. oktobra. Tu je vzbudila precejšnje razburjenje vest o rumunskih manevrih ob Donavi, vsled katerih ste vezani 5. (podonavska) in 6. (vidinska) bolgarska divizija, ki morate stražiti bolgarsko mejo proti Rumuniji in sta zato za vojno proti Turčiji neuporabni.

Dunaj, 2. oktobra. Rumunska bo ostala v slučaju vojske na Balkanu skoro gotovo nevtralna. Rumunska živi zadnji čas v najlepšem miru s Turčijo, tako da so se parkrat pojavljali celo glasovi o možnosti turško-rumunske vojaške konvencije.

BULGARIJA DOBAVLJA OROŽJE IN STRELJIVO V AVSTRIJI.

Moskva, 2. oktobra. »Rusko Slovo« poroča z Dunaja, da je Bulgarija že v Avstriji naročila orožje in streljivo ter zahteva, da naj se hitro pošlje.

ZVIŠANE CENE OVSV V PRAGI.

Praga, 2. oktobra. Na tukajšnji produkti borzi se je cena ovsu z ozirom na balkanske dogodke povišala več kot za 40 vin.

VSTAJA V STARI SRBIJI?

Belgrad, 2. oktobra. Uradno se demantira vesti, da bi bila v Stari Srbiji izbruhnila vstaja.

TURČIJA IN ITALIJA SKLENETA MIR.

Berolin, 2. oktobra. »Vossische Zeitung« poroča iz Carigrada: Italija in Turčija skleneta kmalu mir.

REFORMNI PROJEKT.

Sofija, 2. oktobra. Bolgarija S. ja, Črnogora izroče v prihodnjih dneh reformni projekt za Makedonijo in Epir.

NAJNOVEJŠE VESTI.

AVSTRIJA NE MOBILIZUJE.

Dunaj, 2. oktobra. V mornariškem odseku ogrske delegacije se je danes odredila tajna seja, v kateri je vojni minister odgovoril na različna vprašanja delegatov. Med drugim je minister Auffenberg odgovoril tudi sledeče: »Ni res, da je Avstro - Ogrska mobilizirala. Tudi vest, da je Avstro - Ogrska spravila dva vojna zborna na vojno stanje, je napačna. Ta izjava je izzvala splošno zadovoljnost.

ULTIMATUM BULGARIJE ŠE NI IZROČEN.

Dunaj, 2. oktobra. »Politische Korrespondenz« poroča, da izroči Bolgarija Turčiji celotni ultimatum koncem tega ali začetkom prihodnjega tedna.

DUNAJSKA SODBA O POLOŽAJU.

Dunaj, 2. oktobra. Dunajski krogi slejkoprej smatrajo položaj na Balkanu kot resen, vendar pa tudi slejkoprej upajo, da se intervenciji velesil posreči izbruh vojne preprečiti.

PADEC KURZOV NA DUNAJSKI BORZI.

Dunaj, 2. oktobra. Na borzi kurzi padajo dalje. Alpske Montan so padle za 100 K. Ko se je izvedelo, da je Turčija odklonila zahtevo Srbije, da se dovoli prosti prevoz srbskega vojnega materiala, so vnovič nastopili burni likvidacijski procesi. Kurzi so popolnoma derutirani. Sklep se je izvršil ob najnižjem kurzu. Na opoldanski borzi so vse vsled vesti o skorajšnjem miru med Turčijo in Italijo kurzi nekoliko opomogli.

DOGOVOR MED RUSIJO IN AVSTRIJO?

Peterburg, 2. oktobra. Tu se trdi, da sta se Sasonov in Avstrija zedinila, da bosta v slučaju, ako Turčija dovoli reforme v Makedoniji, delala na to, da se vsaka vojska prepreči, ako pa Turčija reforme odkloni, se bosta Avstrija in Rusija prizadevale, da se vojska lokalizira.

FRANCIJA V PRILOG MIRU.

Pariz, 2. oktobra. Ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve sta imela o položaju dolgo konferenco s turškim poslanikom. — Zastopniki Francije v Sofiji, Belgradu in na Cetinju so svoje korake obnovili in svetovali k miru. Tudi zastopniki Anglije in Rusije so storili isto. — Poizkus Bolgarije, najeti na Francoskem posojilo, se je ponesrečil, ker je francoska vlada bankam posojilo odsvetovala. Bolgarija je bila zahtevala 20 milijonov frankov.

IZJAVA BOLGARKEGA VOJNEGA MINISTRA.

Sofija, 2. oktobra. Ko je velika množica manifestantov šla pred palačo vojnega ministra, je ta med burnimi ovacijami stopil na balkon in dejal: »Vlada bo storila svojo dolžnost do skrajnosti. Pustite nas v miru delati.«

TELEFONSKA ZVEZA MED OGRSKO IN BALKANOM ZOPET OTVORJENA.

Budimpešta, 2. oktobra. Telefonska zveza med Budimpešto ter Srbijo in Belgradom se je zopet otvorila.

OBČINSKE VOLITVE IN VOLITVE V OKRAJNI ZASTOP NA DUNAJU.

Dunaj, 2. oktobra. Pri občinskih volitvah v Fünfhausu je zmagal kršč. socialc Gebhart s 180 glasovi večine proti socialnemu demokratu Forstner. V Ottakringu so zmagali pri volitvah v okrajni zastop v tretjem razredu socialni demokrati.

OBČINSKE VOLITVE V GRADCU.

Gradec, 2. oktobra. Pri včerajšnji volitvi v drugem volilnem razredu je bilo izvoljenih vseh 16 kandidatov nemške napredne stranke s 1101 do 1496 glasovi. Šest socialnodemokratskih protestnih kandidatov je dobilo 160 do 197, kandidatje vsenemcev pa 140 do 342 glasov. Med izvoljenimi je tudi namestništveni svetnik pl. Underrain, ki začasno vodi graško mestno občinsko upravo. Od 4758 volilcev druga razreda jih je volilo 1789.

NAPAD NA RUSKEGA GUBERNATORJA.

Peterburg, 3. oktobra. Iz Čite se poroča: Marija Smoljanova, ljubimka nekega kaznjenca, je napadla gubernatorja generala Koško, proti kateremu je zamahnila trikrat z bodalcem. General ni ranjen, bodalce je namreč generalu strgalo zgolj rokav. Napadalko so zaprli. Napad je v zvezi s samoumori političnih jetnikov. V ječi so namreč na ukaz generala Koška prefepali tudi politične jetnike.

APAŠI NA REKI.

Reka, 2. oktobra. Tu sta dva roparja hotela vdreti v stanovanje nekega Haramia. Njegova žena se je zabarikadirala. Prišla je policija. Razvil se je boj, v katerem sta roparja dva policista težko ranila. Apaša sta pobegnila.

Razne stvari.

Rumunska vojaška šalupa se potopila. Utonilo 19 oseb, med njimi deset častnikov. O tem se še poroča: Pri Harsovi je rumunska vojaška šalupa »Protos« zadela v ogrski parnik »Szecheny Istvan« in se potopila. Utonilo je 17 oseb, med njimi 9 štabnih in višjih častnikov. Utonili so polkovnik Strevsić, major Grigorov, trije stotniki, 1 vojaški zdravnik in trije nadporočniki. Nesreča se je zgodila, ker šalupa ni razobesila predpisanih svetilk.

20.000 krona tatvina. Ruski posestniki Marasyl je bil na Dunaju ukraden v hotelu kinč, vreden 20.000 kron.

Gimnazijski profesor vohun. Pri Nedyki je aretirala vojaška patrulja gimnazijskega profesorja Nizia iz Stanislava.

Šola za otroke dalmatinskih svetilničarjev in ponesrečenih mornarjev, z internatom, namerava v Zadru otvoriti Avstrijsko mornariško društvo.

Besednjaki prosti carine. Tajnik drž. blagajne Združenih držav, James F. Curtis v Washingtonu je izdal odločbo, katera bode zelo olajšala Amerikancem priliko za učenje tujih jezikov. Vsi angleško-dru-gojezični besednjaki se lahko uvažajo carine prosto.

Uspeh mednarodnega jezika Ido.

Generalni tajnik »Deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih na Kranjskem« dr. Démetér vitez Bleiweis - Trsteniški je dobil te dni od c. kr. generalnega štabnega zdravnika dr. Hermann a v Gradcu naslednje pismo: »Velescenjeni gospod kolega! Kot star pristaš mednarodnega pomožnega jezika vobče in sedaj specialno reformiranega Esperanto (Ido), sem priobčil v reformiranem esperantskem jeziku (Ido) v reviji »Progreso«, izhajajoči v Parizu, članek »Protekto dil infanti kontre la tuberkulozo« (Obramba otrok proti jetiki). Opiral sem se pri tem večinoma na razpravo, ki ste jo Vi, gospod kolega, o taistem predmetu svoj čas priobčili v Ljubljanskih slovenskih dnevnikih. Sedaj pa sem dobil uposlan iz New Yorka angleški časnik »The New York Call«, v katerem je priobčen ta članek, preveden na angleški jezik, kar je gotovo dober dokaz koristi mednarodnega jezika, ki je v tem slučaju omogočil, da je popularni znanstveni članek, prvotno priobčen v slovenskem jeziku in v slovenskem časniku, potem mednarodnega jezika preveden na angleški jezik s pomočjo angleškega časopisa postal znan velikemu angleškemu svetu. Pred kratkim pa me je neki gospod Khun iz Jičina na Češkem zaprosil, da mu dovolim prevesti ta članek na češki jezik in ga priobčiti v češkem listu »Narodni Politika«. Veseli me, poročati Vam o tem uspehu mednarodnega jezika Ido na eni strani in naših teženj za boj proti tuberkulozi na drugi strani.« Mednarodni jezik Ido je izvrsten občevelni pripomoček, ki se ga z lahkoto nauče vsi olikani krogi, osobito vsi oni, ki so se kedaj učili latinščine ali ki poznajo kak drug romanski jezik. Predsednik zveze »Uniono di l'amiki di la linguo internacia« je znani učenjak in fizik profesor Ostwald v Lipskem. Ido ima namen, služiti kot občevelno sredstvo pri mednarodnih kongresih, razstavah itd. Kako važno je tako sredstvo in kak pomen ima ideja mednarodnega jezika, se vidi iz tega, da je v kratki dobi od leta 1901. sem Ido-delegaciji pristopilo 310 društev in 1250 vseučiliških profesorjev. C. kr. generalni štabni zdravnik dr. Hermann v Gradcu, rodom Slovenec, je eden najdelavnejših propagatorjev Ido-jezika v Avstriji in tajnik društva »Ido societo« v Gradcu. Sicer pa imamo že slovensko učno knjigo Ido-jezika, ki jo je izdal učitelj Jakob Kovačič v St. Vidu pod Juno na Koroškem. Knjigo je dobili za ceno 1 K pri izdajatelju in v knjigarnah.

Književnost.

»Novi čas« piše:

F. S. Finžgar: »Naša kri«. Založila Katoliška Bukvarna. — Cena 1 K 40 vin., vezan 2 K 50 vin.

Burni Napoleonovi časi niso ostali brez posledic tudi na Slovenskem. Ljudstvo je bilo sicer mirno, a pod pepelom je tlela žerjavica odpora, ki je naenkrat bruhnila na dan. V te čase je posegel Finžgar in napisal »Našo kri«. In tudi boji med Francozom in gorenjskim kmetom se vrše le navidezno za Jerico, v resnici za našo kri, našo moč in naš ponos. V drami kipi življenje, kipi ljubezen do prostosti in do rodne grude, do zmage naše krvi. Finžgarjeva beseda, trda kot jeklo, a zvoneča kot bron, polna moči in tolažbe, polna za-

upanja v našo moč in našo kri, bo pustila povsod neizbrisno sled za seboj. Zlate so Borštnikove besede ob koncu igre zaročencema: »Ljubita to grudo, kakor smo jo mi, vaši očetje! In ko bodo naše kosti že trikrat prekopane, naj še zvedo pozni vnuki o teh težkih dneh in mogočnjaki naj pomnijo, da naša kri ni igrača!« Takih besed smo večkrat potrebni.

Dejanje se razvija naravno, nepri-siljeno, značaji izklesani. To so res naši možje, naša dekleta in fantje. V tem zmislu je »Naša kri« najboljša slov. ljudska igra.

Sienkiewiczova povest »Skozi pu-stinje in puščavo«, katero prinaša ravnokar »Ljudska knjižnica« kot 17. zve-zek, je najmičnejša Sienkiewiczova po-vest; za vse sloje enako zanimiva, vzgojna in poučna tako za mladino, kakor za odraslega človeka, za pripro-ste stanove, kakor za izobraženca, vsem popolnoma razumljiva in pripro-sta. Kaj tako lepega zna ustvariti le silni duh Sienkiewiczev. Slovenski pre-vod ima poleg tega tudi izredno nizko ceno, namreč 2 K 80 h za broširan in 3 K 90 h za vezan izvod. »Katoliška Bukvarna« je razposlala povest ravnokar naročnikom »Ljudske knjižnice«. Nenaročniki naj jo pa blagovolijo po-sebej naročiti.

H. Družovič: Lira. Moški zbor. (Srednješolska pesmarica.)

I. zvezek. Cena 1 K 70 v, vez. 2 K 20 v. II. zvezek. Cena 1 K 80 v, vez. 2 K 30 v. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Prav dobro urejena pesmarica pri-naša v prvem delu najpotrebnejše iz splošne glasbene teorije, nudi obilno število kaj primernih eno- dvo- tri- in štiriglasnih pevskih vaj, v drugem ob-sežnejšem delu pa obsega 57 za mladi-no in tudi sicer za izobraževalna društ-va jako prikladnih in ne težkih moških zborov.

Nekaj novega, kar smo do sedaj večinoma pogrešali v takih zbirkah, so lepe narodne, pa ne le slovenske, am-pak tudi razne druge slovenske in ne-slovenske narodne pesmi. Pesmarico priporočamo.

To je najobširnejša in najcenejša zbirka moških zborov, ki bo posebno našim društvom prav dobro došla.

CERKVENIM ZBOROM

priporočamo za mesec oktober (posve-čen Kraljici presv. rožnega venca) sle-deče skladbe:

Foerster Ant.: 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 80 h.

Gerbič Fr.: Slava Nebeške Kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešan zbor. Part. 3 K, glasovi 60 h.

Sattner p. Hugolin: Marijine pe-smi za mešan zbor. Part. 1 K 80 h, glasovi po 50 h.

Premrl St.: 12 Marijinih pesmi za mešan zbor. Part. 1 80 h, glasovi po 40 h.

Hladnik Ign.: 16 Marijinih pesmi za mešan zbor. Part. 1 K, glasovi po 20 h.

Grum Ant.: 10 pesmi k blagoslovu za mešan zbor. Part. 1 K.

Hribar - Premrl: Slava Brezma-dežni. Cerkevna pesmarica. Cena 1 K 20 h; v platno vezan izvod 1 K 80 h. Obsega Marijine, evharistične in dru-gre pesmi.

Hribar p. Angelik: Obhajilne pe-smi za mešan zbor. Part. 2 K, gla-sovi po 40 h.

»Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Pozor! Pozor!

KAM POJDIŠ V PRIHODNIH DNEH?

Pojdite v prodajalno, kjer se prodajajo srečke »Slovenske Straže«, ki nam nudi do-bitkov za dvajsetisoč kron. Med dobroti so drago-ceni kmetijski stroji, krasne oprave itd. To je najboljša in najlepša loterija! Vsak naj si kupi vsaj eno srečko. Ena srečka velja samo eno krono. Prodajajo se pa srečke »Slovenske Straže« v naslednjih krajih na Kranjskem: Krka: Rebolj Franc, trgovec. — Vipava: Silve-ster Franc, trgovec; Skopin Franc, trgovec. — Šmartno pri Liti: Držar Ernest. — Kranj: Knjižarna »Mirija«; Marenčič Rajko, trgovec; Kušljan Jernej, trgovec. — Ljubljana: V raz-nih trafikah in v pisarni »Slovenske Straže« na Dunajski cesti. — Podgora: p. Gorenja vas: Sturmi Franc. — Logatec: Kmetijsko gospodar-sko društvo. — Ajdovec pri Žužemberku: Lav-rič Jernej, trgovec. — Žiri: Langer Franc, tr-govec. — Novo mesto: J. Krajec naslednik; Pi-cek Jurij, trgovec. — Kuečak: Urbančič Franc,

trgovec. — Leskovec pri Krškem: Tomazin Ro-zalija, trgovka. — Ljubno: Vidie Ivan, trgovec. — Homec: Učar Marija, trgovka. — Kamnik: Grašek Janko, trgovec; Klemenčič J., trgovec; Strgar Anton, trgovec. — Bled: Wölfling A., trgovec; Oblak Jurij, trgovec. — Št. Jernej: Novoselec Franc, trgovec. — Sela pri Škofji Loki: Tavčar Franc, trgovec. — Javornik (Go-renjsko): J. Dežman, trgovec. — Vrhnik: Rut-ner Rudolf, trgovec; Habič Ivan, trgovec. — Tržišče: Okorn Marija, trgovka. — Breg pri Bo-rovnici: Kobi Anton, trgovec. — Stari trg pri Ložu: Konsumno društvo. — Bitne pri Bohinj-ski Bistrici: Krek Tomaž, trgovec. — Rakek: Fatur Ivan, trgovec. — Metlika: Kmetijsko društvo. — Trnovo: Gospodarsko društvo. — Dobrava pri Javorniku: Razingar Minka, tr-govka. — Krško: Umek Anton, trgovec. — Gorje: Kmetijsko društvo. — Kostanjevica: Gatsch A., trgovec. — Sv. Gregor p. Ortenek: Oblak Franc, trgovec. — Toplice: Bile Ivan, trgovec. — Toplice: Sitar Ignacij, trgovec. — Trebelno: Zagar Franc, trgovec. — Št. Rupert: Kostelec Marko, trgovec. — Cerklje pri Kranju: Repnik Alojzij, trgovec. — Št. Vid pri Zati-čini: Klemenčič Terezija, trgovka. — Št. Janž, Dolenjska: Repovž Joško, trgovec. — Tržič: Theuerschuh Ivan, trgovec; Mally J. B., tr-govec. — Višnjagora: Perko Anton, trgovec. — Borovnica: Lebez Anton, trafikant. — Kolovrat: Zupančič Andrej, trgovec. — Horjul: Kmetijsko društvo. — Spodnja Idrija: Brus Marija, tr-govka; Svetličič Anton, trafikant. — Selo-Sum-berg: Oziemek Josip, trgovec. — Št. Vid pri Vi-pavi: Premru J., trgovec. — Cerknica: Udovč Josip, trgovec; Lavrič Josip, trgovec. — Črni vrh nad Idrijo: Kmetijsko dru-stvo. — Žirovnica: Finžgar J., trgovec. — Jelšane: Udovč Anton, trgovec. — Grabče, p. Gorje: Zalokar Miha, trgovec. — Škofja Loka: Thaler Rafael, trgovec; Papa Fani, trgovina. — Stražišče pri Kranju: Tepina Franc, trgovec. — Dole p. Borovnica: Drašler Ivan, trgovec. — Št. Vid nad Ljubljano: Zakotnik Ivanka, tr-govka. — Črnomelj: Plut J., trgovec. — Idrija: Treven J., trgovec; Goli S., trgovec; Kršč, go-spodarsko društvo. — Kandija: Appa Marija, trgovka; Kastelic Z., trgovina. — Litijska: Bric Oroslav. — Sorica: Pintar Lovrenc, trgovec. — Vinica: Sterk Juraj, trgovec. — Predgrad pri Kočevju: Rade Mih., trgovec. — Suhor: Besal J., trgovec. — Semič: Butkovič J., trgovec. — Mirnapec: Kotnik J., trgovec. — Straža: Surla J., trgovec. — Stari trg pri Kočevju: Butala Iv., trgovec. — Žužemberk: Dereani Jakob, tr-govec. — Jesenice: I. del. konsumno društvo. — Radovljica: Bulovec J., trgovec; Oton Ho-man, trgovec. — Čeznje, p. Železniki: Gospo-darska zadruga. — Sora: Andrej Plešec, tr-govec. — Zagorje ob Savi: Ljudska gospodarska zadruga. — Zabnica: Oblak Jož., trgovec. — Raka: S. Bon, trgovec. — Trata (kolodvor) pri Škofji Loki: J. Kalan, trgovec. — Gorje: Kon-sumno društvo. — Toplice: F. Pečjak, trgovec. — Spodnja Hrušica pri Ljubljani: Fran Kor-bar, trafikant in župan. — Komenda: Andrej Mejač, veletržec. — Mengeš: Orel J., trgovec. — Smlednik: Fr. Oblak, trgovec. — Srednja-vas p. Senčur pri Kranju: J. Kristanc, trg. — Medija-Izlake: Werbole Ant., trg. — Begunje pri Rakek: Fani Bonač. — Brezovica pri Ljub-ljani: Velkavrh Franc, trgovec. — Črnuče: Sare Lucija, trgovka. — Ježica: Bergant Apo-lonija, trgovka. — Blizovik: Čerin Franc, trgo-vec. — Dobrova: Adamič Ivana, trgovka; Pe-trovčič Ivana, trgovka. — Homec: Učar Ma-rija, trgovka. — Ribnica: Pelc Anton, trafika. — Kamnagorica: Kappus pl. Franja, trgovka. — Št. Peter na Krasi: Križaj Franc, trgovec. — Jarše pri Ljubljani: Schwentner Marija, tr-govka. — Šmartno pod Šmarno goro: Sever Ivana, trgovka. — Godič pri Kamniku: Pir Ivan, trgovec. — Spitalič: Erzlin Franc, trgo-vec. — Trojana: Komšek Franc, trafika. — Rova: Urbanja Martin, trgovec. — Lukovica: Cerar Alojzij, trgovec. — Blagovica: Benkovič Fran, trgovec. — Lukovec pri Trebnjem: Ga-brijel Jakob, trgovec. — Hraše pri Lescan: Hanžič Anton. — Vrba pri Žirovnici: Sparovic Avgust. — Ponikve p. Slap ob Idriji: Lapajne Jožef, trafika. — Dobliči pri Črnomlju: Butala Jakob, trgovec. — Beršl pri Novem mestu: Pikel Ivan, trgovec. — Berinjavas pri Novem mestu: Šporer Janez, trafika. — Draga pri Št. Jerneju: Zajc Josip, trgovec. — Naklo pri Kra-nju: Marinkšek Lovro, trgovec. — Podbrezje: Pavlin Alojzij. — Primsko pri Kranju: Dol-linar Ivan, trafika. — Št. Peter pri Novem me-stu: Bajane Josip, trgovec. — Adlešič: Črnič Miko, trgovec. — Železniki: Lotrič Ivan, trgo-vec. — Moste pri Ljubljani: Oražem Ivan; Ore-hek J. — Gg. trgovci in trafikante prosimo, da tudi sami živahno agilitirajo za prodajo srečk. V krajih, kjer ne prodajajo srečk »Slovenske Straže«, pišite po srečke na pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani! — Vsak naročnik »Domo-ljubov« naj bo agitator, da se prva velika lo-terija »Slovenske Straže« kar najčastneje iz-vrši!

Somišljeniki! Nabirajte za Ljud-ski sklad pri vsaki priložnosti. Posebej opozarjamo na to vse gg. zaupnike, zlasti pa naše žu-pane in odbornike političnih or-ganizacij. : Prispevke sprejema Tajništvo S. L. S. Miklošičeva c. 6.

— Naslova konzulatov v Sao Paulo v Braziliji in v Št. Paulu Minnesota. Kakor poroča c. in kr. avstro-ogrski konzulat v Sao Paulu v Braziliji, se do-gajajo, odkar se je ustanovil c. in kr. konzulat v St. Paulu, Minnesota, vsled

nečnega naslovljanja iz monarhije prihajajočih dopisov često zamenjave teh dveh konzulatov. Opozarja se, da ne zadostuje niti pri enem, niti pri drugem teh konzulatov navedba »Ameri-ka« kot dežela namembe, marveč treba narediti naslov: Sao Paulo, Brazilija, odnosno St. Paul, Minnesota, Zjedinje-ne države v Ameriki.

Uvažujte! Ponovno prosimo vse podružnice »Slovenske Straže« in vse somišljenike, naj skrbje v svojih krajih, da se povsod razširijo naše vžigalice v korist obmejnim Slovincem. Rabite pov-sod naše vžigalice. Opominjajte znance na rabo naših vžigalic, odločno zahte-vajte od trgovcev, naj jih naročajo pri tvrdki Menardi v Ljubljani. Če bi vsak naš somišljenik v tem oziru kaj storil, bi bil dobiček iz vžigalic velik.

Kuharica

želi stopiti v službo v kako žup-nišče. Naslov pove uprava lista pod št. 3145. 3145 2

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 2. oktobra 1912.

Pšenica za oktober 1912	11.44
Pšenica za april 1913	11.97
Rž za oktober 1912	9.63
Rž za april 1913	10.30
Oves za oktober 1912	10.92
Oves za april 1913	10.73
Koruza za maj 1913	7.76

trdno.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
1	9. zveč.	731.9	13.4	sl. jzah.	oblačno	
7	7. zjut.	729.5	14.1	sr. jzah.	oblačno	0.0
2	2. pop.	728.9	15.4	sr. jzah.	"	

Srednja večerajšnja temp. 13.8°, norm. 12.8°.

DEKLICO

3144

ki je dovršila ljudsko šolo, staro 14 let, bi stariši radi dali v kako trgovino. Prijazne ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravo lista pod »Učenka 3144.«

RESTAURACIJA „ZLATOROG“
v Gosposki ulici (poleg »Narodne Kavarne«).

Slavnemu občinstvu in rodoljubom z dežele vljudno naznanjamo, da sva otvorila novo, moderno, elegantno restavracijo. - Točilo se bode pristno vino iz graščine Dornave, dolensko in bizeljsko vino ter budjevisko pivo. - Skrbelo se bode tudi vedno za dobro kuhinjo.
S spoštovanjem
Fran in Marija Krapeš.

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite »Slovenski Straži« v Ljubljani po knjižico gosp. žup-nika Haasea o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dološlje po-polnoma zastoni.

2155

Vse predmete železninske stroke
dobite najceneje pri
veletrgovini z železnino „MERKUR“
Peter Majdič, Celje.
Solidno blago! 1251 Postrežba točna!

Priporoča se domača najnovejša
konfekcijska trgovina
Maček & Komp.
Franca Jožefa cesta šte. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter
se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. Najnižje cene.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obretnost hranilne vloge po
4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pri-pisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila
občanom, okrajnim in šolskim od-borom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila
v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih
zavodov in daje lombardna
posojila. Prodaja lastne pu-pilarno-varne komunalne za-dolžnice in zastavne liste.

Bauka je pupilarno varen zavod,
ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke usak
delavnik od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.

„Kruh spi.“

Dopis iz Koroške.

V zadnjem zasedanju deželnega zbora koroškega je stavil poslanec Kirschner predlog, naj bi dežela kupila fidejkomisna posestva grofa Dietrichsteina, od katerih je veliko v našem krasnem Rožu, oziroma naj bi se doseglo, da si dežela pridobi predkupno pravico. Poslanec Polnigg je stavil dodatni predlog, naj bi se isto tudi storilo za fidejkomis kneza Porcia v Špi-talu.

Ta dva predloga sta velikega gospodarskega pomena. Ze večkrat je poročal tudi »Slovenec«, kako žalostne socialne razmere so na Koroškem pri kmetijskem stanu. In če so se naši nemškonalni poslanci tudi prali na vse mogoče načine v zadnjem zasedanju, ko je prišla na razgovor Langova kritika kmetijskih koroš. razmer med Nemci, je vendar resnica, da so te razmere skrajno žalostne. Treba je le iti v St. Vid ob Glini in tam opazovati ljudstvo. Degenerirano po šnopsu in razbrzdanem življenju, vse polno »hausštokov«, kakor imenujejo naši sosede svoje slaboumne ljudi, velika posestva brez srednjih kmetij, divji zakoni itd. itd. Ko je deželni zbor pred leti razpravljajal o skupnem deželnem zavodu za slaboumne, je poslanec Grafenauer, ki marsikaterikrat svojim nemškim kolegom pove bridko resnico, stavil predlog, naj napravijo v St. Vidu rajše Kneippovo zdravilišče, kajti če ustanovijo zavod, v katerega bi poglani vse »trepe« (slaboumne) to ne bo nič pomagalo, zlu bi v okoliščini z dobro ljudsko higieno. — Na eni strani torej te žalostne razmere — na drugi strani pa veleposestva, ki absorbirajo vse sile, katere so odločilne za obstoj države in dežele. Velikanski kompleksi so zasajeni z gozdom, med tem pa »kruh spi«, kakor se izraža slovensko ljudstvo na Koroškem.

A ta kruh, ki »spi«, je treba vzbuditi. In prišel bo čas za vse dežele, ko bo narod sam vzbudil ta speči kruh! — Kako, to je drugo vprašanje. — Da je zvišala nemška večina koroškega dež. zbora doklade za 15 odstotkov — za to ji noben človek ne bo trobil hvale, da pa je deželni zbor skoraj enoglasno sprejel predlog o nakupu fidejkomisov, za to si bo zaslužil hvalo, ako stvar pravično izpelje. Kruh, ki spi na teh posestvih se bo vzbudil in nastale bodo srednje kmetije. Ali ravno v tem obstoji na drugi strani velika nevarnost. Ali bo deželni odbor prodal zemljo, ki je na slovenskih tleh, slovenskim kmetom? »Freie Stimmen« že prorokujejo, da je ta korak velikega gospodarskega in »narodnega« — seveda nemško-nacionalnega — pomena. Zato pa bdimo, ko pride čas! Nikdar in nikoli se ne sme zgoditi, da bi koroška dežela naseljevala potom tega predloga, ki bi eventualno postal postava, nemške kmete med slovenskimi Rožani. Pazimo, dokler je čas!

Pretep pri naboru.

— Pretep med naborniki. Eden mrtev, več ranjenih. O tem se nam še poroča: Pretekli četrtek je bil v Črnomlju nabor. Kakor običajno pri takih prilikah, so bili tudi tam fantje precej korajžni. Vendar se je proti večeru ta korajža preveč razvila. Pred Jaklitschevo gostilno je namreč neki fant iz Gribelj brez povoda napadel domačina J. Vrščaja. Ta, močan fant, se ga je seveda takoj otrešel. Takoj na to so pa priskočili še ostali Gribelčani in so pričeli splošen pretep. Pretepal so se z noži, kolci in lopatami. Pri tem je bilo več ranjenih. Pretepal so se do bližnje bolnišnice po cesti. Ravno pred bolnišnico se pa naenkrat zgrudi 25letni godec Zunič iz Zastave s krvo oblit na tla. Odnese iz ga takoj v bolnišnico, kjer je kmalu izdihnil. Imel je vse polno ran in tudi črepinjo popolnoma razbito. Kdo ga je pobil, še ni znano. Ko so fantje zagledali pobitega Zuniča, se jim je ohladila kri in so se nehali pretepavati. Orožništvo je pričelo takoj preiskovati zadevo in je aretiralo dosedaj šest pretepačev, od katerih ni nobeden domačin. Seveda so se po mestu drugi dan raznesle različne govorice, med drugim tudi, da leži blizu Vranovič v koruzi mrtev neki Gribelčan. Zandarmerija je dognala, da je ta govorica neosnovana. Res je le, da je bil neki Draguš močno ranjen in je tudi iskal zdravniške pomoči. Ostali ranjenci se pa sami zdravijo, ker se bojijo sami sebe izdati. Umorjeni Zunič je bil zelo miren in prijazen fant ter nekoliko gluhi. Gotovo je, da se ni pretepal, ampak bil ubit iz sovraštva, ker je igral štirim domačim fantom in ne kakor se je preje dogovoril, večji družbi Gribelčanov.

Ali imate že srečke „Slovenske Straže“? Naročite jih več skupaj. Srečka samo 1 K. Vrednost glavnega dobitka 5000 K. Vrednost vseh dobitek 20.000 K. . .

Primorske vestil.

p Nedeljska deželnozborska volitev v Pulju. Pri nedeljski nadomestni deželnozborski volitvi je prodir slovenski kandidat ravnatelj istrske posojilnice g. Stihovič z 173 glasovi večine. Vsega skupaj je bilo oddanih 636 glasov. Od teh jih je odpadlo na hrvaškega kandidata 404, na laško-liberalnega kandidata dr. Juraja Antičeviča pa 231. Ko se je popoldan ob pol 3. izvedel izid volitve, je zavladalo po hrvaškem delu mesta nepopisno veselje nad tako sijajno zmago. Raz »Narodni dom« je zavihrala hrvaška trobojnica. Mesto, v katerem so bile v kamoraških časih vse ulice že nešteto krat pomazane z iredentovskim pozdravom »Eviva Pola Italiana!«, zastopa od sedaj naprej v istrskem deželnem zboru tudi en hrvaški poslanec. Tisti del mesta, v katerem stojijo razvaline starodavne rimske arene, ima v deželnem zboru hrvaškega zastopnika.

p Katoliška organizacija v Istri. Kringa v Istri. Dne 29. septembra se je tu ustanovilo izobraževalno društvo za mladeniče. K tej svečanosti se je zbralo nepričakovano mnogo ljudi iz štirih župnij. Slovesnost se je vršila na prostem pred cerkvijo. Razum mnogobrojnega ljudstva so se je udeležili tudi v lepem številu katoliški izobraženci.

Gospodarstvo.

Prodaja jelovega, smrekovega in bukovega lesa. Deželna vlada v Sarajevu prodaja iz gozdnega okoliša Meždra, okraj Sarajevo, približno 173.000 metrov bukovega lesa. Sprejemajo se samo pismene, na celo razpisano količino se glaseče ponudbe, ki jih je vložiti najkasneje do 14. novembra t. l., 11. ure dopoldne pri deželni vladi v Sarajevu. Razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Cesarice Elizabete loterija za vdovski in sirotinski dom.

Žrebanje dne 4. oktobra 1912.
Glavni dobitek 25.000 K,
— 5000 in 1000 K na zahtevo v gotovini. —

Vabilo

II. redni občni zbor „Slovenske Straže“, ki se vrši

dne 13. oktobra 1912 ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru.

Dnevni red:

1. Poročilo predsedstva.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev odbora, nadzorstva in razsodišča.
6. Razni predlogi. (Predlogi se morajo vsaj 8 dni pred občnim zborom javiti društvenemu vodstvu.)
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Vodstvo „Slovenske Straže“.

Glasovir se poučuje

Sodna ulica 5. III. nadstr., desno.

3096 (3)

Naznanilo.

zastavni listi v rešitev in za plačevanje obresti, ozir. za podaljšanje zastavne dobe. — Naročila z dežele se glede zastave, rešitve in plačevanja obresti točno in hitro izvršujejo poštno obratno.

Za mestno zastavljalnico oblastveno koncesionirana posredovalnica, Kolodvorska ulica 6.

3133

Zahvala.

3138

Za vse mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom izgube našega iskrenega, nepozabnega, častitega gospoda

Jakoba Mraka

zlatomašnika, župnika v pokoju in duhovnega svetnika

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom najtoplejšo zahvalo.

Prav posebno se zahvaljujemo prečastitemu dekanu Antonu Koblarju za vso požrtvovalnost in oskrbo, prečastitemu g. dr. Pernetu za tolažbo svete vere in gostoljubnost, kakor tudi vsej ostali prečastiti duhovščini in slavnemu odboru iz Železnikov in Nakla, izobraževalnemu društvu iz Železnikov za darovani venec, kakor tudi vsem ostalim faranom. Slednjič se zahvaljujemo vsem, ki so spremili dragega rajnika k večnemu počitku.

Globoko žalujoča rodbina Zalokar.

MOJA STARA

Izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le Štepen-pferd ali njegovo milo Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 441

Fini ŠPIRIT

iz žita, najboljša kakovost za žganje priporoča v množinah od 60 litrov naprej po prav nizki tovarniški ceni **M. Rosner & Co., Ljubljana**, poleg pivovarne Union.

960 (52)

V najem se odda oziroma prodaja pod zelo ugodnimi pogoji dobro vpeljana

trgovina z mešanim blagom

tik farne cerkve, sredi velikega trga. Potrebna glavica 6—7000 K. Reflektanti naj se obrnejo za pojasnila pod »Samostojnost 3113« na upravo tega lista do 10. oktobra 1912.

HIŠA na prodaj!

Proda se iz proste roke hiša z nekaj vrta za zelenjavo in sadnim drevjem, posebno priprava za kakega upokojenca ali obrtnika v št. Vidu št. 68. pri Ljubljani. Poizve se ravnotam. 3084

Proti dobri plači se sprejme

dobra kuharica

k večji družini.

3119 3

Gruberjevo nabrežje št. 8, Ljubljana.

Odda se v najem s 1. ali 15. oktobrom že več let idoča

3049 3

mlekarna

v prometnem kraju na Gorenjskem blizu železniške postaje. Eventualno se tudi prodaja. Kje, pove upravništvo pod št. 3049.

Išče se

kovaškega pomočnika

za takoj, ki razume izdelovati sekire in planke. — Plača po dogovoru. — Zglasiti se je pri Janez Delfabro, kovaški mojster, Lokavec pri Ajdovščini. 3064

Hiša

na Vrhniki blizu farne cerkve je na prodaj; priprava za vsako obrt ali za trgovino oziroma še bolj za pekarijo, ker ni nobene v kraju. Več pove

Ivan Kos,

mesar in gostilničar, 3008 na Vrhniki.

Zlate svetilje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

čistil sred-

stvo

Seydlin

Izdelovatelj

O. Seyd

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Sukneno blago

za moške obleke se kupi najboljše pri R. Miklauc v Ljubljani.

2933 1

Velika izbira, — Sanecljivo cene, — Na zahtevo se tudi izdelovanje oblek preskrbi.

Išče se priprosta tečna

domača hrana!

Ponudbe s ceno na upravništvo pod št. 3088

Objava.

V četrtek, dne 3. oktobra se bodo kupovala po najvišjih cenah stara in razbita umetna

zobovja

kakor tudi vsaka množina platine in starega zlata, tudi od zobozdravnikov in trgovcev v Ljubljani, hotel »PRI SLONU.« 3076

=Lepa hiša=

na izredno prijaznem kraju, s petimi stanovanji in lepimi vrtni se prodaja.

Hiša donša letno z vrtni čez tisoč K; kupna cena 18.600 K; skoro polovico denarja se lahko obrestuje v posojilnici.

Gori objavljena hiša se prodaja v Rožni dolini pri Ljubljani. Naslov pove uprava lista pod št. 3111.

Drva

mehka in trda (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI za državnim kolodvorom. 1842

Kupi se dobro ohranjen

3139 2

GLASOVIR

Ponudbe na Gruberjevo nabrežje št. 8.

Motorno kolo

3142

znamke „Neckarsulm“ 2 1/2 HP., dobro ohranjeno, deluje brezhibno, se ceno prodaja. Naslov pri upravi tega lista pod št. 3142.

Obratni vodja

za večjo žago se išče. Izvežban mora biti popolnoma v manipulaciji na žagi z več polnimi jarmi in drugimi zraven spadajočimi stroji. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe, kojim je priložiti poročilo o dosedanjem delovanju v službi in spričevala, se naj naslove na: Upravništvo „Slovenca“ pod št. G. G./3141. 3141 3

Pohištenim mizarjem

3001 10

pošljem na zahtevo svoj bogati cenik z dodatkom franko in zastoj, zelo zanimiv za vsakogar.

Adolf Schön

velika zaloga vseh potrebščin za mizarje, Praga, Vavelske namesti 53
Izvoz v vse kronovine

36 letno vrlo dekletu priporoča kot

kuharico

njen župnik duhovniku ozir. poštenu rodbini.
3099(2) Več pove Upravištvu pod št. 3099.

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred
delauskimi hišami in na Glincih
takoj ob mestni meji na Tržaški
cesti, vse z najlepšo lego so po
izberi za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku **JOS. TRIBUC**, na Glincih 37. 2127
Zajamčeno pristno

Slivovko Hruševac Brinjevec Tropinovec Vinsko žganje

iz lastne žganjarne se dobe v mno-
žinah od 25 litrov naprej pri veležga-
njarni sadja 959 (52)

M. Rosner & Co.,
Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Rupajte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

P. n. gg. sodavičarjem sadne aromate in izvlečke

— brez dodatkov kemičnih ali sintetičnih
primesi — za izdelovanje izbornih šume-
čih limonad, kakor: **Peneči jagodovec**,
Jabolčni biser, **kristalna citronada**, **mal-
novka** itd.

Pri naročilih najfinejše kakovosti naj
se navede varstvena znamka „Zlatocvet“.
Z odličnim spoštovanjem

Potnik Srečko,
destilacija rastlinskih in sadnih arom ter
ekstraktov itd. 2360 1
Ljubljana, Slomškova ulica št. 27.

Krepkega dečka

iz poštene hiše, s prim. šolsko izobrazbo in pridnega
trgovskega pomočnika

sprejme večja eksportna firma na Dolenjskem. —
Oni, ki razumejo nekaj nemški in imajo prakso v
mešani stroki, imajo prednost. Ponudbe pod 344,
poste restante Karmel. 3028

Preste

pošiljam od 1. oktobra naprej v poljubnem številu
vsakomur na dom! Naroča se osebno ali po do-
pisnici v pekarni prest **Bizjak**, Poljanska c. 25.

Strojnika

3120 3

zanesljivega, s primerno strokovno izobrazbo, se takoj
sprejme. Ponudbe pod št. 1000 na upravo „Slovenca“.

Nizozemska

zavarovalna družba za življenje
Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.

se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo
pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.

Stanje zavarovanj koncem leta 1910 ca 375 milijonov.
Rezerve " " " " 112 " 452

Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I, Schmiedgasse 40,
kjer se sprejmo vsak čas strogo reelni, delavni sotrudniki proti dobri plači.

Nadzorstvo za Kranjsko: Ljubljana, Hrvatski trg 4.

Nedosežne in od poznavateljev
odlikovane so kavine mešanice

Karla Planinška

prva ljubljanska velepražarna za kavo

Dobivajo se v pražarni na vogalu Dunajske ceste — Sočne ulice in
v moji trgovini s specerijskim blagom Dunajska cesta šte. 6.

Zadruga premogotržcev v Ljubljani.

Naznanilo.

Podpisano načelnštvo si usoja slavnemu občinstvu uljudno naznanjati,
da se bo vsled enoglasnega sklepa zadržnikov začel z dnem

**1. oktobra t. l. prodajal premog po 1 K 68 h
stot ali 50 kg, po 3 K 36 h 100 kg.**

K temu sklepu so bili ljubljanski premogotržci prisiljeni, ker je na eni
strani južna železnica že pred meseci zvišala svoje tovarne cene, na drugi
strani pa so premogarske družbe opetovano podražile svoj premog.

Pri enkratnih naročbah nad 500 kg bo veljal na dom postavljeni
premog 3 K 20 h za 100 kg.

V Ljubljani, dne 27. septembra 1912.

Martin Lampert
t. č. načelnik.

3115 6

Elektrotehniška delniška družba prej 1018 Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvet-
ljavo in prevajanje elektriške sile. Električni obrač vseh
vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice
vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in
hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse
potrebe za inštaliranje.

Nam diši kava
vedno najbolje
kadar jo skuha mamica
s pravim: **Francikom**:
„Taka kava je duhteča,
ima poln, močan okus
in lepo, vabljivo barvo.“
1252 IV.

Inozemska tvrdka sprejme večje število dobrih

pohištvenih mizarjev.

Pojasnila daje posredovalnica Nowotny na Dunajski cesti.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

Priporočamo
solidno tvrdko **modni salon**
damskih in otroških klobukov ter športnih čepic
vseh vrst
Marija Götzl Židovska ulica 8.

— Gene brez konkurence. —

2036

Najpopolneje in zajamčeno zanesljivo motorno kolo

(te konstrukcije prvo na Kranjskem)

je interesentom na ogled in tudi na razpolago za poskušnje vožnje pri tvrdki
KARL ČAMERNIK & Ko., Ljubljana, Dunajska c. 9-12.

To motorno kolo je izdelek prve vrste. Priporočljivo je vsakomur
zlasti pa lajkam ali osebam, ki bolehalo in bi jim vožnja z motornim
kolesom radi tresenja utegnili škodovati. Sigurna in lahka vožnja ob
vsakem vremenu, bodisi dežju, blatu ali na zanemarjenih cestah.
Vsled izredno mirnega delovanja stroja je vsaka utrujenost izključena,
zato tudi pripravno bodisi za službene namene kakor zabavne vožnje.
Vozi brezhibno s hitrostjo od 7 do 65 km na uro. Izvrsten jemalec
klancev. Radi nedosežnega izdelka so defekti kot popravila malodane
izključene. Zahtevajte cenik.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic
in kreditnih pisem
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Izdaja konzorcij „Slovenca“.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA
Akcijski kapital: 50.000.000 kron.
Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.
OSREDNJA MENJALNICA:
„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLEILE šte. 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamalca, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Graslitz, Inomost,
Kranj, Litomerice, Moravski Zampark, Mödling, Meran, Novi Jičín,
Pizea, Praga, Liberec, Teplice, Senov, Dunajsko Novomesto, Cvilava

Tisk: »Katoliška Tiskarna«.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk itd., itd.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.